



Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.





PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET.

N:r 13 (119)

Fredagen den 28 mars 1890.

3:dje årg.

Byrå:
Drottninggatan 48, en tr.
Annonsspris:
25 öre pr petitrad (= 10 stafvelser).
Utländska annonser 50 öre raden.

Tidningen kostar
endast 1 kr. för kvartalet, med
Iduns- Mode- och Mönstertidning
1 kr. 65 öre;
postarvodet inberäknadt.

Redaktör och utgifvare:
FRITHIOF HELLBERG.
Träffas å byrån kl. 10-11.
Allm. Telef. 61 47.

Utgifningstid:
hvarje helgfri fredag.
Lösnummerpris: 15 öre
(vid kompletteringar).

Prenumeration sker
I landsorten: å postanstalterna.
I Stockholm: hos redaktionen, i bok-
lädorna samt å tidningskontoren.

Mathilda Roos.

En af de mest lästa och uppburna af Sveriges nu lefvande författarinnor är fröken Mathilda Roos, öfver hvilken jag härmed går att lemna Iduns läsarinna en kort lefnads-teckning, i hufvudsak grundad på självbiografiska anteckningar, hvilka fröken Roos välvilligt ställt till mitt förfogande.

Fröken Mathilda Roos är född i Stockholm den 2 augusti 1852 och dotter af öfverste Math. Roos och hans hustru, Mathilda Meurk. Hennes barndom förflöt i det kärleksfullaste hem och under nästan oafbrutet lyckliga förhållanden. Hennes fader var en sällsynt god och ädel människa, en gentleman i ordets fulla mening. Det hvilade ett drag af storsinhet och humanitet öfver hvarje hans handling och hvarje hans ord; ej blott hans framträdande i offentligheten, utan lika mycket det stilla lifvet i hemmet präglades däraf. Med dessa karaktärsdrag för- enade han en matematiskt klar intelligens, samt öppet sinne för poesien och konstens skönheter. Fröken Roos egnar den redbara och kärleksfulle



faderns minne den lifligaste beundran.

Hans ännu kvarlevande hustru var en husmoder och en maka, sådan som ordspråksboken prisar. En mindre vanlig begåfning på såväl hufvudets som hjärtats vägnar egnade hon uteslutande åt hemmets omvårdnad och sina barns uppfostran.

Fröken Roos' närmaste vän har alltid varit och är ännu hennes enda yngre syster Anna. Ur barndomens oreflekterade och instinktliska förtrohet har utvecklats ett på gemensamma sympatier grundadt oslitligt vänskapsband af till och med syskon emellan mindre vanlig styrka.

Öfverste Roos dog 1882, men hemmet upplöstes icke, utan de båda döttrarna stannade fortfarande hos sin moder.

Fröken Roos var ett till ytterlighet känsligt och fantasirikt barn. Vissa af de intryck hon som barn erfor voro så öfvervåldigande starka, att de icke blott outplånligt inbränt sig i hennes minne, utan till och med förefalla henne långt våldsammare än något af de intryck hon sedan erfarit. Ett sådant intryck gjorde t. ex på henne

Jag tror hvar gärning
På evighetens vågskål lika tynger,

Om här den glimrar eller illa aktas,
Om blott den utförd blir med samma trohet.

B. S. Ingemann.

Ehrenstrahls tafla »Yttersta domen» i Storkyrkan. Dess spöksyner brukade förfölja henne långt sedan hon efter gudstjensten lemnat kyrkan, hvars hela inre för hennes barnsliga fantasi framträdde som ett mystiskt tillhåll för människor, hvilka voro dömda till helvetets fador.

Det första besöket på Nya kyrkogården står äfven lifligt för hennes minne. Dödens och evighetens mysterier grepo då för första gången hennes inbillning med en så öfverväldigande kraft, att hon för hela sitt lif bibehöll ett intryck af denna stunds underliga, på en gång högtidliga och ängslande stämning.

Liksom de flesta barn med liflig fantasi oroade hon sällan sin omgivning med frågor öfver hvad hon hörde och såg; hon fann tvärtom ett nöje i att på egen hand spekulera öfver saker och förhållanden. Det var också mera ärelystnad än vetgirighet, som dref henne att i skolan söka utmärka sig.

Vid 16 års ålder blef hon konfirmerad. Ehuru hennes känslor vid detta tillfälle voro lifliga och uppriktiga, voro de dock af öfvergående art, och öfvade icke något genomgripande inflytande på hennes sjäslif.

Någon tid därefter föll Büchners »Kraft und Stoff» i hennes händer. Begärligt och nyfiskt läste hon denna materialismens bibel, hvars tankegång och innehåll häftigt upprörde henne, skakande hennes endast på känslor hvilande troslef och efter hand påverkade henne att i viss mån sluta sig till författarens åskådningsätt.

Hon var nu vuxen, hvilket i hennes samhällsställning ville säga det samma, som att göra sitt inträde i och sedan med intresse hängifva sig åt sällskapslivet. Man hade då ännu icke lärt sig inse nyttan och nödvändigheten af, att en ung flicka, som ej af förhållandena rent af tvingades därtill, egnade sig åt ett allvarligt och planmässigt arbete, men däremot ansågs det naturligt, ja, nästan tillbörligt, att en ung dam af god familj egnade både tid och krafter åt middagsbjudningar, baler, musikaliska soaréer, bazarer för välgörande ändamål, o. s. v. Fröken Roos njöt ända till öfvermått af detta förfina dagdrifvarelif, men samtidigt sysselsatte det hennes iakttagelseförmåga och framkallade hennes kritik, och hennes penna har kanske frist sina största triumfer i de kvicka och spirituella skildringar ur det specifikt stockholmska umgängeslivet, som återfinnas inströdda i nästan alla hennes arbeten.

Under detta nöjesjäktande lif hyste emellertid de båda systrarna en liflig önskan att genom eget ordnad arbete uträtta något i världen. Deras historia är historien om hundratals unga flickor, hvilka varit för goda att aldeles fördärfvas af fäfänga och världslighet. De började sy sina kläder själfva, taga lektioner i musik och främmande språk, undervisade i pianospelning och skolämnen, hade syskolor för fattiga barn, o. s. v. Men ingen af dem fann ännu tillfälle till ett arbete, som kunde utgöra en verklig lifsuppgift.

Någon tanke på själfständigt författarskap hade vid denna tid ej uppstått hos fröken Roos. Visserligen skref hon redan som barn små lyriska utjutelser och vid 14 års ålder en tragedi, som sedan beredt henne mycket muntra stunder, men hon hade aldrig tänkt

på, att inför allmänheten framträda med alster af sin penna, förrän hon en dag fick höra talas om, att en af hennes vänner författat en liten berättelse, som blifvit intagen i en tidskrift. Med ens kom tanken: »hvarför skulle jag ej kunna göra detsamma?» och berörde likt en tändande gnista de slumrandeanlagen. Hon fattades nu af en oemotståndlig lust att dikta och grep sig utan vidare förberedelser an dermed.

Ännu förmådde hon dock ej gifva diktens form åt verkliga lifserfarenheter; hvad hon skref var blott ett svärmiskt flickhjärtas idealistiska fantasier i en rörande och sentimental form. Dessa första försök stannade i författarinnans portfölj, men ett par därpå följande småskisser af icke fullt så öfversvinnet innehåll blefvo genom en väns förmedling införda i Svenska Familj-journalen. Därefter skrefvos åtskilliga mindre saker, dels på vers, dels på prosa, samt slutligen en tämligen lång roman, hvilken dock författarinnan, till sin stora sorg, men troligen till både sin och publikens bättnad ej lyckades få förlagd. Detta arbete, som hon själf numer förkastar såsom helt och hållet omoget, var i själfva verket förstuder till hennes första utgifna arbeten, novellen »Marianne» och romanen »Höststormar».

Det var vid denna tidpunkt som August Strindberg framträdde med sin uppseendeväckande roman »Röda rummet». Denna bok gjorde ett lifligt intryck på Mathilda Roos. Hon såg nu, att det lät sig göra att skriva enkelt och kraftigt och på samma gång färgrikt, och från denna stund blef det hennes sträfvan att bannlysa all högtrafande svulst ur sina skildringar och att i dem söka återspegla det lif, som rörde sig omkring henne. Hon stod sålunda — åtminstone i teorien — på den realistiska konstprincipens grundval, då hon hösten 1881 utgaf novellen »Marianne», det första af hennes tryckta arbeten. Med en oreflekterad och naiv tillförsikt hade hon gripit till pennan och efter ögonblickets ingifvelse nedskrifvit detta arbete, utan att ens närmelsevis förstå, hvilket kompliceradt tanke- och minnesarbete den realistiska romanen kräfver. Det är naturligt, att denna brist på förstuder och på insikt i författarskapets oerhörda svårigheter förorsakade stora svagheter i teckningen, men till ersättning hvilade redan öfver detta hennes första arbete en sådan fart och lif i skildringen och en sådan åder af kvick och träffande iakttagelse i detaljen, att framgången var gifven och Mathilda Roos från och med denna sin literära debut en af den läsande allmänhetens gunstlingar.

Kort efter »Marianne» följde »Höststormar», som infördes såsom följetong i Stockholms Dagblad. Detta arbete skrefs, icke allenast utan förstuder, utan till och med utan bestämd plan, helt och hållet »på inspiration». Det är öfverraskande att finna, med hvilken säkerhet författarinnan trots denna vågade och okonstnärliga arbetsmetod, lyckats gifva en bild af det hufvudstadslif, i hvilket hon själf tagit en så liflig del. I synnerhet har hon fått ett ypperligt grepp på skildringen af det slags »flirtation», som mest härrör af brist på nyttig verksamhet eller af dålig oppfostran. Här är hennes framställning mönstergill, sprittande af lif, träffande i hvarje rad.

Man har numera svårt att förklara, att denna

berättelse på många håll väckte anstöt för sina erotiska skildringar, hvilka ansågos vara allt för naturliga och trovärdiga, i synnerhet för att vara skrifna af en ung dam; men då man tager kännedom om den menlöst pjollriga tonen i den äldre svenska fruntimmersromanen, förstår man, att den sträfvan efter lifsvärme i skildringen, som utmärkte detta arbete, skulle väcka bestörtning hos den läsande allmänhetens mer eller mindre ålderstigna onklar och tanter. Den i sällskapslivet uppburna unga damen blef i hast utpekad såsom ett sorgligt bevis på »nutidsungdomens» brådmognad och olämpliga erfarenhet, och för att göra det varnande exemplet ännu mera eklatant, nedsatte ryktet siffran på författarinnans ålder till betydligt lägre än den i själfva verket var. »Jag har allt sedan dess», brukar fröken Roos skämtande säga, — »aldrig lyckats uppnå min verkliga ålder, utan ständigt förföljts af en efterhängsen ung dam», — och häri har hon för öfrigt icke så orätt.

Då dessutom vissa i skildringen förekommande likheter med personer inom societeten hade gifvit anledning till skvaller, fann författarinnan lämpligast att för tillfället uppskjuta romanens utgivande i bokform, oaktadt ett par förläggare hade gjort framställning därom, och då den några år senare utkom, hade den i mer än ett afseende undergått en grundlig omarbetning.

Vintern 1882 påbörjade fröken Roos, trots trycket af flere personliga sorger, deribland den så varmt älskade faderns död, en ny roman, »Vårstormar», som utkom den därpå följande våren. Ehuru denna berättelse utmärker sig för samma kvickhet, samma skiftande och pikanta stil, som gjort »Höststormar» så omtyckt, uppnår den dock ej som helhet sin föregångare. Det finnes i den, hvad författarinnan själf kallar, »intetsägande mellanrum», ställen där fantasiarbetet ej beledsagats af tillräckligt strängt aktgifvande på verkligheten och dess forskningar. Dessa brister undgingo ej författarinnan, men hon lät ej nedslå sig däraf, utan sporrades i stället till nya ansträngningar att åt sina följande verk gifva till grundval ett mera allvarligt och planmässigt arbete. Man kan därför betrakta »Vårstormar» såsom slutpunkten i första skedet af hennes författarskap.

Hemkommen från en tids vistelse i utlandet skref fröken Roos ett drama i tre akter, som dock icke kom till uppförande, och hvilket författarinnan själf numera anser ega föga värde. Därefter följde berättelsen »Hårt mot hårt», som utkom hösten 1886. Författarinnan har här icke längre nöjt sig med att gifva uttryck åt tillfälliga stämningar och fantasier. Det var denna gång hennes bestämda afsikt att rikta ett slag mot samhälleliga missförhållanden och att sätta sin skildring i så nära rapport med det verkliga lifvet, att den därigenom skulle kunna i någon mån verka till det goda. »Hårt mot hårt» är en mörk bok, jämförd med sina föregångare. Den förtäljer om en ung flicka, som varit en frad medlem af societeten, så länge hennes fader lefde och höll ett gammaldags gästfritt hus för sitt umgänge, samt om alla de förödmjukelser och frestelser hon måste genomgå, då hon vid faderns och strax därpå moderns död helt plötsligen finner sig utan tillgångar och på egen hand måste börja kampen för tillvaron.

»Hårt mot hårt» är icke allenast uttryck för ett allvarligare konststräfvande än de föregående arbetena, utan präglas också af en kärlek och ett deltagande för dem, som bära dagens tunga och hetta, hvilken står i bestämd motsats till de föregående arbetenas intelligenta skepsis och indifferent skämt med litet af hvarje. Förklaringen härtill ligger däri, att fröken Roos' lifsåskådning vid denna tidpunkt började undergå en genomgripande förändring. Från en mer och mer tilltagande skepticisim, i hvilken tron på kärlekens tillvaro, d. v. s. tron på Gud, nästan gått förlorad, återfördes hon så småningom och naturligtvis under svåra inre strider till kristendomen genom en, först i fantasien uppväckt, så i hjärtat och intelligensen inträngande medkänsla för mänsklighetens gränslösa lidande. Hon säger själf, att om denna medkänsla ej fått sitt aflopp i kristendomen, skulle den endast ha nedtryckt henne och på nytt gifvit henne till pris åt pessimismen. Det förekommer mig mycket sannolikt, att läsningen af Tolstojs romaner och didaktiskt religiösa skrifter, hvarmed fröken Roos vid denna tid var ifrigt sysselsatt, äfven öfvat sitt inflytande på förändringen i hennes tänkesätt.

I berättelsen »Sjalsstrider», införd i novellsamlingen »Lifsbilder» som utkom våren 1888, hafva de nya idéstämningarna i författarinnans själslif fått starka och gripande uttryck. Fröken Roos' sista arbete, som, både på grund af stilens skönhet och skildringens värme och känsla, intager en afgjord plats framom allt hvad hon förut utgifvit, är, som bekant, »Familjen Werle», hvilken utkom sistlidne höst. Denna bok erbjuder, såväl i komposition som i karaktärsteckning och lifsuppfattning, tydliga likhetspunkter med Tolstoj; den röjer äfven en viss frändskap med George Elliot, utan att man därför kan skylla fröken Roos för att på minsta sätt imitera någon af dessa författare.

Jag skall tillåta mig att afsluta denna ofullständiga teckning af vår sympatiska och omtäckta författarinna med några ord ur hennes egna anteckningar:

»Jag har aldrig och kan aldrig, på grund af den kritikens ande, som kommer mig att se fel och förtjänster å ömse håll, tillhöra något parti, vare sig i religiöst, literärt eller socialt afseende. Detta är på en gång min svaghet och min styrka. Min svaghet, emedan jag härigenom blifvit ensam i mina sträfvanden, och detta har alstrat en ofta nedslående tungsinthet; min styrka, emedan, som skalden säger, blott den ensamme är stark. Eller, för att yttra mig i öfverensstämmelse med den anda, som nu mera fyller min tanke och känslösvärld:

»Enhver
Gud sætter ene
Er selv Han mere nær.»
(B. Björnson.)

Karl Wählin.

Vi använda alla möjliga medel för att beröfva kvinnorna modet; krafterna skulle vara lika, om uppfostran vore det. Pröfva dem i talanger, som uppfostran icke försvagat, och vi få se, om vi äro så starka.

Montesquieu.

En man förstår aldrig att lefva väl, om ej kvinnor blanda sig i hans sak.

de Méré.

Begravningsbuketten.

I i röda rosens färg jag här,
Ej hyacintens, varm och skär,
Ej purpurblomman sprider gläd
Sin präkt bland mina sorgsna blad:
Blott blekaste konvaljer små
Bland mina hvita rosor stå,
Sypresser stå om dem en ring
Och liljor dofta rundt omkring.

Ej hjärt och varm jag smeka får
En färnas lockigt bruna hår,
Ej pryda uti festlig sat
En skönhets, smyckad rikt till bal;
Min färna är en bleknad mö,
Som snart skall bäddas ner i stü,
Och därför den färg jag här
Så blek som hjärtats vinter är.

Fågel Blå.



Att varna och att förekomma.

I barnkammaren uppehåller sig den unga modern med sina båda älsklingar. Baby ligger i sin vagn, synbart mycket belåten; han låter då och då höra några läten, omöjliga att definiera och slår omkring sig med sina små runda armar. Den lilla tioåriga Anna springer munter och stojande fram och tillbaka i det stora rummet med sin blondlockiga favoritdocka, då och då vändande sig till modern med en barnslig fråga.

»Mamma, är kakan färdig?» ropar hon nu, då modern reser sig och ställer det stora fatet, i hvilket hon ifrigt rört, ifrån sig på bordet.

»Ja, min älskling, nu skall den gräddas brun och vacker i ugnen, men rör den inte.»

Med dessa ord går hon ut för att hemta kakformen. Knappt var hon i köket, förrän hon får höra ett gällt skrik, som gör, att hon förskräckt skyndar tillbaka till barnkammaren. Där står den lilla Anna, drypande af fatets innehåll, och skärfvorna ligga rundt omkring. Baby har blifvit så skräm, att han förenar sitt skrik med den lilla systemens. Där ligger den nu, den kryddoftande, guld-gula massan, på hvilken ingenting sparats, vare sig smör eller ägg, som ändå nu voro så dyra — den en hel timme omsorgsfullt rörda blandningen till kakan, afsedd för morgondagens fest, den älskade mannens födelsedag. Den skulle säkert ha lyckats ypperligt. Det var hans favoritkaka. »Du oförsiktiga barn!» — Borde väl i stället heta: »Du oförsiktiga moder!» I stället för att sätta fatet så långt upp på bordet, att de små händerna icke kunna nå det, ställer du det tanklöst nära kanten med den lugna anmärkningen: »rör det inte!» Du vänder ryggen till bara ett ögonblick, men — olyckan är fort framme.

Du hade några gånger gjort den lilla förtjust genom att ge henne ett russin ur fatet. Kan du förarga dig öfver hennes nyfikenhet, att hon ville se, om det inte fanns flere rara russin, att hon klef upp på pallen och drog fatet till sig? — Hvad som sälunda hände

hade du kunnat förbindra; varningen ensam är sällan tillräcklig här i lifvet.

* * *

Tycker du inte, min vän, att vi borde skaffa en taklampa i barnkammaren? Man hör och läser alla dagar om olycksfall, som uppstå, genom att kullslagna lampor exploderat. Tänk på våra lifliga barn, om de ett tu tre skulle —»

»Ack, min kära vän, de äro ju aldrig ensamma, ty om inte jag är i barnkammaren, så är ju alltid Hanna hos dem, och du vet mer än väl, att man kan lita på henne. Då vi härnäst ha råd till en utgift, så låt oss köpa en hylla öfver serveringsbordet. Det har jag så ifrigt önskat mig. Det skulle försköna rummet ofantligt. Kusin Emilie har haft en sådan ända sedan i somras. Gif bara akt på den en gång, skall du få se, hur förtjusande den tar sig ut, besatt med gamla bågare och krus, ja, den ger hela rummets möblering ett stilfullt utseende.»

Ehuru mannen var mycket ohägad och hellre användt den lilla summan, som hopparats till slutet af nästa fjärdedelsår, till en taklampa, så att hans barns lif vore mindre i fara, som han sade, visste likväl lilla frun att åter så bevekande tala om sin hjärtans önskan, att den snart uppfylldes.

Öfver serveringsbordet i matsalen prunkar alltså en hylla, vackrare än kusin Emilies, stilfullt dekorerad med vaser, bågare och krus. Äfven den käre, snälle mannen måste tillstå, att den var »riktigt förtjusande». Man föresatte sig likväl bestämdt, att nästa utgift skulle gälla en taklampa i barnkammaren.

Några dagar senare sitter modern bland sin lilla skara, sysselsatt med ett handarbete. Denna kväll råder ett angenämt lugn i rummet, något som hör till ovanligheten inom dessa fyra väggar. Det kommer kanske därpå, att de lifliga småtingarne så länge varit ute i det vackra vädret, att de där rasat ut och nu äro trötta. Den tioåriga Hans, den äldste, läser på sina lexor, Otto och Fritz uppföra en jättehög byggnad, »högre än Babelstorn», och den lilla Hermi är ifrigt sysselsatt med sina dockkläder.

Då kommer kusinen. Man helsar henne med glädje — med innerlig glädje öfver att kunna visa henne, »att det finns flere än hon, som bestå sig med hylla öfver serveringsbordet». Det talas om ditt och datt, medan den lilla husmodern brinner af otålighet att få föra kusinen till matsalen.

»Nu, du Emilie, har jag också en hylla.»

»Åh, kära Bertha, den måste du visa mig.»

»Hällen er stilla barn och ställ inte till något spektakel med lampan.»

De små bli ensamma en minut, Hanna har just skickats ut i några ärenden.

Emilie finner hyllan förtjusande. »Berthas sal gör nu ett helt annat intryck, nu vet man först, hvad som fattats i den!»

Då höres plötsligt ett klingande, ett genomträngande skrik; de båda fruarna störta genom korridoren, de se redan, hvad som är å färde; genom den öppna barnkammardörren komma barnen utrusande, bland dem en liten brinnande gestalt. Den bäfvande modern rycker henne till sig, omfamnar henne — lågorna kväfvast, i sina armar håller hon den sanslösa, lilla Hermi.

Lyckligtvis träffar kusinen den närmaste läkaren hemma. Hermi har fått stora brännsår, och den stackars lilla flickan måste utstå svåra plågor. Och hon var ändå alldeles

oskyldig till hela olyckan? Felet var de båda odygdiga pojkarne, som tvistade, om hvilkens torn var det högsta. Då stötte Fritz omkull Ottos torn, så att de tunga byggnadsbitarne slogo omkull lampan, just som lilla Herni sträckte sig öfver bordet för att taga en nål ur mammas syborg. Den olyckligas tunna förkläde fattade genast eld, och olyckan hade hänt.

För den stackars modern äro hennes lilla flickas jämmer och gråt som en knif genom hennes inre. »Ack, hyllan, den olyckliga hyllan är skulden till alltsammans!» Hvarken mannen eller hustrun utbärda att se den längre, och den har för länge sedan försvunnit från salen. Men i barnkammaren hänger nu en stor vacker taklampa. Ack, om den blott för längesedan varit där!



Moder och smak.

Några iakttagelser
af Helena Nyblom.

(Slut från föreg. n:r.)

Paris affektera många, — men i synnerhet herrar — att kläda sig efter engelska moder. Också äro de butiker, där det endast säljes engelska varor, bland de dyraste och mest eftersökta i Paris. Stofferna äro alltid af bästa slag, och när en fransk dam sätter prägel på en engelsk modeartikel, blir den icke blott praktisk, utan också smakfull, och det finns ju ingen anledning, hvarför icke dessa två saker skulle kunna förenas. Både fransmän och tyskar karrikera i det oändliga de engelska damernas toaletter, men deras framställning af saken, såsom man ser det i deras skämttidningar och anekdotböcker, är i hög grad öfverdrifven. De framställa alltid de mest excentriska karrikatyren af vissa resande engelskor, som uppträda med blåa glasögon, blå slöjor, stanleyhattar och herrkängor. Men de tyckas alldeles ha glömt de många vackra engelska unga flickor, som i sina enkla och ändamålsenliga dräkter besitta en egendomlig frisk och kraftig skönhet.

För resten borde tyskarne minst af alla göra anmärkning på, hur andra kläda sig, ty om de tyska damerna kan man med rätta säga som Ehrensvärd sade om deras konst: »Försynen har nekat nationen smak».

Det har icke fallit på min lott att se en välklädd tysk dam, och dock har jag uppehållit mig i de största tyska städer. Vid en kortare vistelse kan ju något sådant vara en beklaglig tillfällighet, men man ser ju tyska damer öfverallt på resor, och man kan väl af tyska modetidningar och modeartiklar göra sig något begrepp om deras smak. Så godt som allt, hvad de handla med och alltså förmodligen köpa, utmärker sig för klumpighet och en obehaglig färgsammansättning. De tycka om att utpynta sina kläder och hattar med en massa småsaker; pärlor, band och blommor öfverallt, där de kunna få plats, och alla dessa saker se som oftast icke vidare fraicha ut.

Det finns ju ingen regel utan undantag, och förmodligen existera tusentals tyska damer, som kläda sig bra och som, oaktadt de högt anropa Berlins namn, dock hemligen köpa sina kläder i Paris, men hufvudintycket är dock, att tyskorna icke ha någon smak. Allt hvad de prestera för toaletten förefaller öfverdrifvet, skrytsamt och simpelt.

Medan fransyskorna gå ut ifrån, att en dräkt först bör sitta väl och därefter vara

så litet i ögonen fallande som möjligt, — när man undantager dräkter för särskilda högtidliga tillfällen inomhus, — så tyckas de tyska damerna så mycket som möjligt vilja draga ögonen till sig. Deras toaletter riktigt anropa åskådaren: »Se bara på oss, hur vi se ut!» —

Allra mest saknar man ett intryck af ordning och harmoni i deras toalett, dessa ting, som kunna göra den enklaste dräkt tilltalande.

Om de danska damerna måste sägas det samma som om de tyska: de ha ingen förmåga att kläda sig. Det är mycket vanligt att i Danmark se en damtoalett, bestående af en praktfull och högst modern hatt, en tämligen illa medfaren klädning, som icke alls öfverensstämmer i färg, ett par mycket begagnade handskar och ett par omöjliga kängor. Oaktadt damerna där ofta visa smak i att arrangera sina hem, tycks deras öga för färgsammansättning och skönhet upphöra vid toaletten. Man kan se högst märkvärdiga saker i den komiska genren. — Under det svenskorna äro så svaga för det moderna, att de ängsligt se sig omkring, huruvida det är säkert, att de ha samma kläder som alla sina bekanta, är en dansk dam sällan rädd att uppträda i en hattkomposition, som kunde vara hennes mormors och en kappa, som ser ut att vara fem, sex år gammal.

I det afseendet är det en alldeles märkvärdig skillnad på svenska och danska damer. De svenska äro mycket svaga för konventionen, de danska bry sig icke det allra ringaste om, hvad modet för dagen är. (Jag ber att få påminna om, att jag icke tänker på undantagen, som finnas öfverallt, utan på flertalet.)

Och när jag nu har kommit fram till de svenska damerna, måste jag säga dem sanningen, nämligen att de på ett allt för småaktigt sätt följa modets nycker. Vi, liksom alla andra äro dock alltid litet efter vår tid. Riktigt parisiskt moderna äro endast damerna i Paris, — men så snart moderna ha seglat norr ut, gripas de med ängsligt spejande blickar af de svenska damerna. De underkasta sig blindt, och då, som oftast, blott ett fåtal af de former, som parisermodet uppfinner, när till oss, följer däraf denna oändliga kopiering af samma modell, samma färger, samma prydnader, som pariserkartongerna förklara som det enda saliggörande.

De svenska damerna ha mycken smak, och till de bäst klädda damer jag har sett, kan jag räkna flere svenskor, men för den stora mängden är dock det moderna det, som afgör deras toalett. Deras fasa och förskräckelse skulle vara att uppträda i något, som icke liknade, hvad alla andra uppträda i, och unga och gamla, tjocka och smala, vackra och — mindre vackra iföra sig samma kläder, samma hattar, samma öfverdrifter, blott de ordineras af modet. Och dock är modet väl till för att tjäna damerna, och icke damerna för att tjäna modet.

Hvad man skulle lära af pariserdamerna vore just detta att kunna välja, att känna sitt eget utseende så mycket, att man lämpar sin dräkt därefter. Däraf följer icke, att man skulle kläda sig så afstickande eller besynnerligt, att man väckte uppseende. Om en renässansdräkt eller en japanesisk kostym vore aldrig så klädsam, skulle det väl därför icke vara önskligt, att en svensk dam uppträdde till hvardags däri. Konsten ligger just i, att ungefär se ut som alla andra och dock ej tvinga sin person till att bära något, som alldeles icke passar för den.

Man bör, som en klok man en gång sade, »studera sin egen arkitektur». Om en modefärg användes aldrig så mycket, bör man icke bära den, om den missklår en. Det finns i så fall alltid fullt upp af andra färger att välja på, som icke skola stöta någon och bättre kläda en själf. Målet borde vara att se så bra ut som möjligt, utan att vara påfallande. De damer, hvilkas mål det just är att vara i ögonen fallande, som genom sin skönhet, rang och rikedom just önska att väcka uppseende, ja, på dem har man helt andra, större fordringar, deras studium för att kläda sig bör vara åtföljdt af en så genomgående smak, att vi också uppriktigt må kunna beundra resultatet, liksom man beundrar allt annat vackert och smakfullt.

Om man nu frågar: »Men hvar finns då idealet?» måste man svara: »Idealet finns ingenstädes, åtminstone icke som regel.» Ett och annat undantag närmar sig idealet, men de äro alltid få, i klädseln liksom i allt annat. Skulle man göra en sammansättning af det engelska, praktiska sinnet, den franska elegansen och den italienska plastiska noblessen, skulle man dock endast uppnå, att det utmärkande för hvarje nations egendomligheter försvann, och intet helt uppnåddes; ungefär som om man ville sammansätta ett ansikte af de vackraste ögon, den mest regelbundna näsa och den behagligaste mun, man hade sett. Sådana kompositioner blifva alltid misslyckade.

Man bör hvarken försöka likna den ena eller den andra, utan man måste försöka att, bland allt som bjudes, välja det, som bäst passar ens utseende, figur, ålder, stånd och penningpung.

Emellertid kan jag icke underlåta att uttrycka den tanken, att de damer, som — af alla jag sett — motsvara hvad jag tycker, medelklassens damer böra sträfva efter, just äro sådana svenska damer, som icke pretendera att uppträda i toalett. Därtill höra hufvudsakligen de svenska damer, som äro bosatta på landet, alla dessa fruar och unga flickor från herregårdar, hvilka man ser under sommarresor på järnvägar och ångbåtar, eller i deras hem på landet.

De äro för det mesta mycket enkelt klädda; bomullsklädningar och halmhattar och någon liten tröja eller krage, men jag har aldrig hos några andra unga damer funnit en sådan förmåga att se intagande ut med litet eller att gifva ett sådant intryck af genomgående renlighet, ordning och behag.

Jag erinrar mig, då jag en gång kom söder ifrån och hade passerat Köbenhavn, att jag riktigt blef smått kär i två unga svenska flickor, som kommo in vid en station i Södermanland. Det var en sann tillfredsställelse att igen se en klädning, som satt så bra och var så bländande ren, så fina små fötter i passande skor, så nätta handskar, så väl kammat hår, och allt utan den minsta prentation på att vara vare sig särskildt modernt eller »stiltigt».

Man såg först på dem själfva, sedan med en förnöjd blick på deras dräkt, där allt passade tillsammans, och där ingenting störde.

När jag tänker mig typen för en svensk dam, ser jag den icke i de eleganta damer, som slafviskt följa modets nycker, utan i dessa två unga sörmånds flickor, som sågo lika rena och friska ut som en svensk sommaridag, icke för fina för att kunna företaga sig hvilket arbete som helst och icke för tarfliga för att kunna visa sig för hvem som helst. De förstodo tydligt att uppfatta sin

egen personlighet och samhällsställning. Det är just, hvad vi allesammen borde lära oss göra, och en dams toalet bevisar alltid, hur långt hon är kommen i att lösa denna uppgift.



Glömmen ej,

ärade läsarinor, kvartalsskiftet! I, som ej hafven prenumererat på mera än första kvartalet, skynden med förnyandet af prenumerationen! Sen äfven till, att edra bekanta, som hittills ej haft tidningen, icke försumma att prenumerera från och med andra kvartalet! Nyttillträdande abonnenter erhålla gratis början af den pågående intressanta följetongen »Striden om hjärtan», af Johan Nordling.

Idun med Modetidningen kostar från 1 april till årets slut endast

4 kr. 90 öre,

pr kvartal 1 kr. 65 öre.

Redaktionen.



Huru få 1,500 kronors årsinkomst att på bästa sätt räckta till för en familj på 4 personer?

(Prisbelönadt svar å prisfrågan X.)

Utgifterna för ett hushåll på 4 personer med 1,500 kr. årlig inkomst torde lämpligen kunna fördelas sålunda:

Hyra	250 kr.
Skatter	100 »
Kläder	150 »
Hushållet	600 »
Bränsle	75 »
Lön till tjänsteflicka	50 »
Diverse	75 »

Såma 1300 kr.

Enkla vanor och en förståndig sparsamhet förut-sättas råda inom en familj med så begränsade tillgångar som de ifrågavarande. Naturligtvis blir det alltid någon skillnad i lefnadskostnaderna, om familjen är bosatt i stor eller mindre stad, då ju utgifterna både för hyra, mat och ved kunna vara ganska olika. I allmänhet torde dock 50 kr. i månaden vara väl drygt tilltagna som hushållspengar åt en af blott 4 personer bestående familj — i så fall kan något däraf läggas till posten för kläder, i synnerhet om däri inbegripes underhåll af sängkläder och linne. Under »diverse» komma, då så behöves, läkare och medicin, prenumeration på tidningar eller någon tidskrift, anskaffande af något husgeråd och öfriga små extra utgifter.

Att på ett rätt och klokt sätt fördela hushållspengarna blir husmoderns sak; att noga tänka sig för och undvika alla onödiga utgifter är ett af de första vilkoren, för att hon skall kunna väl förvalta, hvad mannen med tillit till hennes förstånd och omtanke lemnar i hennes vård. Så bör hon ock försöka att utan främmande hjälp utträtta de husliga göromålen, — hvad som sparas in på att undvara lejd hjälp kommer nog väl till pass på annat håll — detta naturligtvis under förutsättning, att hon själf är frisk och har en duglig tjänarinna.

Det kan möjligen vara af något intresse för yngre husmödrar (de äldres erfarenhet i husliga saker står säkert vida öfver min egen) — att se, huru jag för några år sedan, själf då en ung husmor och boende i en landsortstad, fördelade mina hushållspengar.

Kött och fläsk pr månad	kr. 12: —
Fisk	» 3: —
Mjöl, 1 k:a skummad à 12 öre och 1/2 k:a oskummad à 15 pr dag	» 8: 10
Smör, 5 k:a à 70 öre	» 3: 50
Ägg	» —: 80
Bröd eller mjöl till bröd	» 7: 50
Gryn och mjöl till kokning	» 1: 75
Ärter och bönor	» 1: 10
Potatis	» 1: —
Kaffe	» 1: 50
Socker, 5 k:a à 33 öre	» 1: 65

Sirap, 4 k:a à 18 öre	kr. —: 72
Kryddor, torkad frukt o. d.	» —: 75
Ost och smörgåsmat	» 1: 50
Öl & svagdricka	» —: 90
Fotogen	» 1: —
Såpa, tvål och stärkelse	» —: 90
Hjälp med strykning	» —: 75
Diverse	» 1: 58

Kronor 50: —

Denna uppgift är för en af vintermånaderna, då mera varm mat användes än om sommaren. Barnen fingo ofta till frukost mjölkvälling eller kokt mjölk med bröd; hade vi till middag någon kraftig köttträtt, kunde det hända att soppan någon gång uteblef och ersattes af svagdricka, hvilket jag fick hem färskt och tappade på buteljer, och som, efter att hafva stått väl korkadt ett par dagar, var mycket godt.

Summan till bröd tyckes ej vara stor, men jag köpte mjöl och bakade själf, både hvete- och rågbröd, i en vanlig liten besparingspis och det blef bättre och billigare än det köpta brödet. Endast hårdt bröd köpte jag ungefär 15 k pr månad.

Under sommaren, då fotogenen gick bort, använde jag i stället mera ägg och mjölk, grönsaker kommo i stället för ärter, o. s. v. Tvätten verkställde vi hemma utan främmande hjälp, vatten och torkvind funnos i huset. Endast vid strykningen lejde jag, men ej i hvar månad, då det ej hann blifva så mycket kläder, utan hvarannan månad, då jag i hyra för strykugn och hjälp för en dag betalade 1: 50, men då voro vi två som ströko. Eljes använde jag ej främmande hjälp, — den vanliga skurningen verkställde tjänsteflickan ensam, och vid grundligare rengöring fingo vi hjälpas åt.

Under »diverse» kommo tråd, synålur och dylikt smått, postporto och papper för min egen del, m. m. Det hände dessutom, att jag då och då kunde spara in till någon småsak åt barnen, någon liten öfverraskning på födelse- eller namnsdagar, hvilket glädde mig lika mycket som dem.

Återstår nu »skolgång för en fullvuxen dotter». Men i regeln torde skolgången redan vara avslutad, då en flicka blifvit fullvuxen. Skall däremot en ung flicka efter sin skoltid utbildas för något särskildt yrke, torde det ej vara många föräldrar med 1500 kr. årlig inkomst, som anse sig vara i tillfälle att bekosta en kanske långvarig och dyrbar lärokurs. På vår förteckning öfver de olika utgiftsposterna har summan uppgått till 1300 kronor, då således 200 kr. återstå, hvilken summa då skulle kunna anslås till det nämnda ändamålet, såvida ej oförutsedda omständigheter inträffa, som kunna nödgå föräldrarna att af sina tillgångar använda mera för andra behof.

Verna.



Annonspriset

i Idun höjes den 1 april på grund af tidningens nära fördubblade spridning mot i fjor, från 25 öre till **35 öre** pr petibrad, undantagandes för annonser under rubrikerna »Lediga platser» och »Platssökande», hvilka fortfarande som hittills beräknas efter 25 öre pr rad (= 10 stafvelser). Upplagan utgör nu 19,000 exemplar mot 10- à 11,000 i fjor.

Redaktionen.



Smånotiser från kvinnovärlden.

Dräkthereformföreningens styrelse hade måndagen den 17 dennes kl. 8 e. m. i folkskolan vid Flemminggatan n:r 71 sammankallat ett möte för arbetskvinnor. Salen var till trängsel fylld af en skara mödrar och barn, hvilka med spändt intresse åhörde föredraget. En liflig diskussion uppstod därefter, hvilken varade en timme. Under dessamma föreisades en riklig samling af Dräkthereformföreningens färdigsydda modeller och upplästes, att sådana, äfvensom mönster, alltid finnas på lager hos fröken Ohlson, 14 Blasieholmstorg.

I föredraget påpekades, att kvinnan, som alltmer blir nödsakad att träda fram och arbeta sig till en själfständig och aktad ställning inom samhället, därtill behöfver goda krafter för att ej gå under, men att krafterna genom vår vanliga dräkt löpa stor fara att undergrävas, hvarför en genomgripande reform, synnerligast beträffande underkläderna är nödvändig, för att hon skall blifva en arbetsduglig samhällsmedlem.



Teater och musik.

Kungl. operan. Fröken *Gina Oselio* uppträdde i lördags i »Faust» samt skördade lifligt och välförtjänt bifall, särskildt efter kyrkscenen och fängelsescenen. På onsdagen i denna vecka sjunger hon Carmens parti i operan af samma namn.

Under inöfning att under den närmaste framtiden uppföras äro operorna »Figaros bröllop» och »Lohengrin». I den senare kommer måhända Elsas parti att uppbäras af Gina Oselio.

K. Dramatiska teatern gifver fortfarande för goda hus »Mäster Olof». I titelrollen alternera hrr *Skånberg* och *Örtengren*, båda med god framgång.

Nästa nyhet blir E. Werners 5-aktsskådespel »Guld-korn», hvilket är ämnadt att uppföras första gången om måndag.

Vasateatern gifver torsdagen den 27 dennes för första gången Herman Berens' nykomponerade buffa-operett »Prinsessa för en dag». Libretton är en fri bearbetning från franskan af Ernst Wallmark. De förnämsta rollerna innehafvas af fröknarna Anna Pettersson, Ekström och Johnsson, samt hrr Strömberg, Lundin, Lundahl och Klinger. Operetten anføres af kompositören.

Hr Hamrins matiné å Dramatiska teatern Mariabäddelsedag gafs för alldes fylld salong och under det mest stormande bifall. Särskildt blefvo fru *Hartman* i bagatellen »Småflickor» och hr *Knut Almlöf* i »Sparlakanslexor» föremål för publikens hyllning. Matinégifvaren kunde ock med all rätt taga åt sig en god del af applåderna.

Filharmoniska sällskapet gifver sin tredje abonnementskonsert såsom matiné den 20 april. Programmet upptager Griegs »Olof Trygvason» för soli, kör och orkester samt Halléns »Styrbjörn Starke» för manskör och orkester. Den 26 mars.

En anekdot om *Rossini*, kompositören till »Barberaren i Sevilla», torde med nöje läsas just nu, då nämnda opera ånyo upptagits å k. operan härstädes. Den lyder som följer:

Rossini var en gång tvungen att några dagar uppehålla sig i en liten italiensk stad. Den ryktbare maestrons närvaro satte hela befolkningen i icke ringa hänförelse. Framför hotellet, där han tagit in, vimlade alltjämt en hop entusiaster och nyfikna, och så snart han visade sig på gatan, hade han hela staden efter sig. Äfven ärebetygelses fattades ej.

Första aftonen han var där, trakterades han med en serenad, och kvällen därpå egde en föreställning af hans Barberaren i Sevilla rum, till hvilken han på det högtidligaste inbjöds och naturligtvis också bevistade. Från sin festligt smyckade loge följde han leende föreställningen, som absolverades med ifver och god vilja, men med skäligen liten succés. Icke för ty applåderade han lifligt.

Orkestern bestod till största delen af diletanter, som inte alltid kommo så väl öfverens. Särskildt lade maestron märke till en lång yngling med en trumpet, som han ofta, mycket för ofta förde till munnen, utan att man likväl någonsin hörde en ton.

När Rossini under mellanakten frågade kapellmästaren, hur detta kom till, svarade denne, icke utan en förlägen rodnad: »Ser ni, ärade maestro, då vi ville uppföra ert mästerverk, kunde vi inte i hela staden finna en trumpetare. Vi visste oss då ingen annan råd, än att taga den förste bästa, och om han än icke kan blåsa trumpet, så håller han den ändå för munnen, och det gör alltid god effekt.»



Striden om hjärtan.

Ur ett kvinnolifs historia

af

Johan Nordling.

II.

I »laboratoriet».

(Forts.)

Trädgårdsdirektörens bostad eller som den gemenligen kallades: »Trädgårdspaviljongen», låg nedanför parkterrassen alldeles invid sjöstranden, så tätt ombäddad af rik vegetation, att man, när högsommaren gaf löfvens murverk sin frodigaste yppighet, först i sista stund öfverraskades af den kokett sirliga lilla byggnaden i schweitzerstil. Den gamla syrenhäcken nedanför verandan stod redan

klädd i blekgrön skrud af späda blad, och de violetta blomklasarnas knoppar svälde i solljuset, som vore de i hvarje ögonblick färdiga att brista och sända ut sin narkotiska ånga — den unga sommaren berusande andedräft...

Sonja skyndade med snabba steg upp för den träsnidade trappan, som under takets långa skärmutsprång på snedden efter ena gafvelsidan ledde upp till den öfre våningen.

I den lilla förstusvalen knackade hon lätt på en af dörrarna och steg in, utan att ens vänta på svar, som en gammal och kär gäst på stället.

En genomträngande ljum doft af kryddor slog henne till mötes genast i dörrgläntan, och när hon hastigt stängt dörren bakom sig, att icke ens en pust af drag skulle hinna smyga sig in om hennes kjortelfäll, stannade hon ett ögonblick på tröskeln för att hinna vänja sina ögon, bländade af det klara solljuset där utanför, vid skymningen i det lilla rummet.

Det var en egendomlig interiör, som öppnade sig här inne, och väl egnad att första gången väcka den besökandes förundran. För Sonja var nu allt gammalt och välbekant se'n späda barndomsdagar, då gumman Bergs »laboratorium», som den gamla själf älskade att kalla det, utgjorde ett ständigt mål för hennes barnsliga intresse och lifliga fantasi. Men likafullt, för hvarje gång hon på nytt steg öfver dess tröskel, genomträngdes hon af samma egendomliga känsla af mystisk andakt som inför det halft öfvernaturliga och obekanta; och nu, när hennes ögon så småningom började genomtränga den gröna skymning, som orsakades af de evigt tillskjutna täta persiennerna för fönstret, stego alla de gamla märkvärdiga möblerna och tingen, hvaraf det lilla rummet var belamradt, fram för henne som de kära figurerna i någon ofta hörd, men likväl alltid ny saga af Hauff.

Rundt om väggarna reste sig svartnande höga hyllor och fack, belamrade med burkar i alla storlekar och färger, glasretorter, mortlar af sten och malm, väl tillbundna linnepåsar, ordnade i rader, och staplar af små kassetter af trä, alla föremål försedda med ordentligt nummerade etiketter i olika kulörer. Längs efter taklisten stodo på en smal hylla en mängd uppstoppade fåglar, tydligen af utländsk extraktion, hvilas ursprungligen lysande färger nu endast svagt glimmade fram under lager af dam. Jättestora torkade pumpor och främmande frukter af egendomlig form gäfvos här och hvar omvexling, och sväfvande på järntrådar under taket grinade tre stora fjälliga ödlor med tjocka bukar och taggiga svansar mellan tvänne sköldpaddsharnesk, å hvilka voro insnidade inskriptioner i kinesisk skrift.

Nu hördes en svag, melodisk kvinnoröst från det bortersta hörnet af rummet fråga: »Hvem där? Är det du, Sven?»

»Ack nej, fru Berg: det är Sonja — Sonja Stjärne. Jag sökte just er son, direktörn. Och så ville jag naturligtvis helsa på er också och höra, huru det står till. Vi kommo i går kväll, pappa och jag.»

»Åh, är det Sonja — förlåt mig, fröken Sonja får jag väl nu säga. Hur vänligt att komma ihåg den gamla gumman! Kom närmare och sätt er här, att jag riktigt får se mig mått på er. Jag ser ej tvärs öfver rummet nu ens mera; mina ögon bli allt svagare och svagare.»

Sonja gick öfver den tysta mattan, och den gamla hvithåriga damen sträckte sina magra, af ifver darrande händer emot henne ur hörnet af den stora skinnsoffan och drog henne ned bredvid sig.

* * *

Det var ett själfullt, blek ansikte, som nu vände sina svarta, nästan hemskt svarta ögon emot Sonja; och ur de tusentals fina rynkor, som färadet det, vittnade ännu omiskännliga spår om en skönhets, som en gång fördom måste ha varit mindre vanlig. Det berättades bland folket å det stora godset, att den gamla fru Berg hade bakom sig ett lif fullt af sällsamma äfventyr och djupa sorger, men hvari dessa nu egentligen skulle ha bestått, därom visste ingen något med säkerhet, och ryktena och gissningarna voro de mest vexlande. Att hennes man, som varit sjökaptän, redan sedan ett tjugotal af år varit borta och antogs förlit vid ett skeppsbrott i Kinesiska sjön, då den gamla med sin ende son, trädgårdsdirektören, för ett tiotal år sedan från ett af de Stjärneska godsen i Skåne kommit till Stjärneholm, hade man sig dock bekant.

Den gamla fru Berg hade ett tillbakadraget och inåtvänt väsen, som förhindrade hvarje närmande från den nya omgifningen bland grannkvinnorna vid Stjärneholm, och efter några nyfikna och föga finkänsliga attacker, som gingo ut på

att genomtränga hennes hemlighetsfullhet, men kallt mottogos och illa emflöpte, nöjde man sig med att skvallra sins emellan och hålla sig på ett visst, halft fruktande afstånd.

Det var endast vid ett slags tillfällen, den gamla frun närmade sig människorna i den yttre världen kring sig, när nämligen något allvarsammare sjukdomsfall inträffade. Då kom hon genast till hjälp, så snart hon försport ryktet därom; och man förtäljde om de underbaraste saker, som utträttas med de salvor, dekoker och plåster, som hon själf tillredt af de år från år hopsamlade och torkade växterna och kryddorna i sitt »laboratorium». Visst är, att hennes anseende som rent af mäktig att göra underverk af omständigheternas spel styrktes i flere fall, där redan läkaren gifvit allt hopp ute.

Den enda människa, som, utom sonen, kunde berömma sig af att ha vunnit en plats i den gamla undergörerskans hjärta, var Sonja. Redan vid hennes första besök som barn i den nye trädgårdsmästarens hem, hade hon dragits till den lilla gumman med de mörka, sorgsna ögonen och de hvita ringlande lockarne under tyllmössans veck. Sonja hade då nyss förlorat sin mor. Det var en barnhjärtats oemotståndliga instinkt, som genast fann det varmaste gensvar i den sjuttioårigas. Och den vänskap, som då stiftades, försvagades ej af flyende år.

Otaliga gånger hade sedan vid hvarje besök å Stjärneholm den unga flickan följt den gamla åt på hennes årliga botaniseringsturer om somrarna; och sedan hade de hjälpts åt att uppe på »laboratoriet» ordna och sortera dessa läkegifvande örtblad, rötter och frön, med hvilka fru Berg vidmakthöll sina starkt anlitade förråd. Om hvarje särskild blomma, om hvarje liten visnen stängel hade hon något intressant att förtälja, en sågeu, historien om en mystisk undergörande kraft.

Och när de slutat sitt arbete för dagen, kunde hon taga Sonjas lilla hand i sin, draga henne ned bredvid sig på den kära platsen i soffan och till belöning för hennes hjälp berätta en af dessa underbara sagor, dem hon berättade som ingen, tyckte Sonja, hvilka hon aldrig, *aldrig* kunde tröttna att åter höra, och hvilka fyllde hennes barnsliga fantasi med troiskt ljuflva bilder af outsägligt rik och skiftande skönet.

Grefven hade från början ingalunda varit någon vän af den varma intimitet, som så hastigt uppstod mellan dottern och trädgårdsmästarens mor. Han till och med rent af sökte förbjuda hennes besök.

»Den gamla fjollan tokar bort dig med sina galenskaper, sina spökhistorier och öfvertro. Jag vet, hon tror på dem själf. Sån't där är inte helsosamt vid unga år.»

Men ack — Sonja bad och bad, Sonja *grät*: fadershjärtat är svagt, och det fick bli vid det gamla.

Han kunde för öfrigt verkligen trösta sig därmed, att det låg så mycken naturlig friskhet och käckhet i den unga flickans lynne, att hon ej tycktes taga något sjukligt intryck af denna egendomliga vänskap, som beredde henne ett sådant nöje. Tvärtom — när han sökte vända hennes sinne utåt till friska förströelser och sunda *lefvande* intressen, var hon äfven då med, vig, spänstig och stark, glad och öppen, alltid beredd till ungdomliga dåd och yr leksamhet.

På de senaste åren hade den gamla fru Berg drabbats af ett hårdt öde: hennes ben hade slagits af lamhet, och hon kunde numera ej själf lemna sin plats. Dessutom började hennes ögon bli allt svagare. Nu var det den ömt kärleksfulle sonen och Sonja, som om höstarne fingo styra om, att hon fick sina kryddpåsar, sina burkar och retorter fylla; hon hade då dock något att syssla med under de långa, ensliga vinterdagarna, när Sonja var långt borta i hufvudstaden, och sonen upptagen af sitt ämbetes sysslor.

* * *

Och nu sutto de på nytt vid hvarandras sida, och den gamla smekte i återseendets förtjusning åter och åter Sonjas händer med sina.

»Ack, inte får ni säga *fröken* till mig, fru Berg». invände Sonja förebrående. »Sonja, säg Sonja som förr — jag kan inte höra det annorledes.»

»Nej, nej, *nej*,» sade den gamla och skakade sitt gråa hufvud; »det passar sig inte, det passar sig inte. Ni fyller sjutton år i dag, och er gamla vän ber Gud välsigna ert rika hjärta, välsigna det tusenfaldt. Hur glad är jag inte, att ni kom just i dag! Jag har något, som jag just på denna dag hade beslutit säga er; jag har tvekat mycket, mycket,

men nu har jag beslutit mig, ser ni, fröken Sonja. Ja, jag tror att det är det rätta, det enda rätta.»

Så satt hon tyst en stund och vaggade sakta fram och åter med hufvudet som i djupa tankar, allt under det hon ideligen smekte öfver Sonjas händer i sitt knä. Det kom en egendomligt högtidlig stämning äfven öfver Sonja, och hon kunde ej förmå sig att bryta tystnaden. Den gamla schwarzwalderklockans knäppningar från skuggan i vrån mätte upp tiden till flere oändligt långa minuter, innan åter ett ord från den gamla kom Sonja att spritta till.

»Och så har jag en gåfva jag skulle vilja gifva er,» sade hon sakta, »en anspråkslös liten gåfva utan värde, men den är dock ett stycke af mitt eget hjärta.»

»Se där,» fortsatte hon, »vill ni hjälpa mig, min kära fröken! Där — bakom den stora korallen på min chiffonier — ja, ni vet väl — där står mitt receptschatull, vill ni gifva mig det.»

Sonja reste sig och efterkom hennes önskan. Det var ett vackert gammalt schatull af päronträ med prydliga inläggningar och beslag, som Sonja från första stunden af deras bekantskap betraktat med en helig vördnad, då hon hört den gamla antyda, att hon därinom förvarade de mystiska källskrifterna till sin läkevisdom. Men aldrig hade det tillstadts henne att ens med den flyktigaste blick tränga in bland hemligheterna under dess sirade lock.

Med darrande händer satte hon nu från sig det dyrbara klenodiet i gummans knä; ett enda tryck från den rätta lilla nyckeln på hennes skramlande nyckelring, och med en knäppning sprang konstläset upp! Locket lyftes.

I andlös spänning böjer sig Sonja fram för att se; hennes stora bruna ögon brinna af en bäfvande nyfikenhets eld.

Men ack; hon kände sig helt besviken! Hon hade väntat sig att få se — ja, *head*, det visste hon icke rätt själf, men något aldrig förr sedt, något obeskrifligt, mystiskt... Och så endast detta! Några tunna häften med tätskrifna blad, af ålder bleknade och gula, ett par buntar bref, väl ombundna med skära sidenband, några pressade blommor, som föllo ur ett öppet kuvert mellan gummans darrande fingrar, där hon plockade upp allt detta, packe för packe och lade det bredvid sig på soffan.

Till sist hade hon kommit till det lilla skrinets botten, utan att något synnerligen märkvärdigt kommit i dagen, tyckte Sonja; och nu fanns intet åter.

Jo, ännu — ett hopvikt litet papper i ett af dess hörn! När den gamla frun söker veckla upp dess slitna veck, skälvfa hennes händer så starkt af rörelse, att det glider ned ur hennes knä och på golfvet. Sonja tar upp det. Ett föremål faller därur och glimmar i hennes hand.

Det är ett helt tunnt, starkt nött litet kors af silfver, hängande på en smal svart snodd; ett smycke, knappast ett smycke mera, hvars värde en guldsmed nätt upp skulle gitta beräkna. Men den gamla damen griper efter det med girig ifver och pressar det mot sina torra läppar, medan varma tårar stilla rinna ned öfver hennes kinder från de halblindas stackars ögonen.

»Ja, detta, *detta* Sonja är ett stycke af mitt eget hjärta. I dag skall jag fästa det om er hals, och ni skall lofva mig, *hör ni*, lofva mig att aldrig lemna det ifrån er!»

Och när Sonja böjer sitt unga hufvud ner att kyssa den skrumplna handen, lägges den smala snodden öfver den yfviga flätan i hennes hvita nacke.

»*Aldrig!* Hör ni det, lofvar ni mig det?»

»*Aldrig!*» — svarar Sonja.

(Forts.)



Det är orätt att anse kvinnorna föga lämpliga att sköta affärer. Tvärtom äro de däri öfverträffliga, så snart de det ringaste egnat sig däråt eller däri förvärfvat minsta öfning.

Fru de Gerardin.

Hvad som ofta afhåller en kvinna från att vredgas öfver den kärlek, man visar henne, är att hon nästan alltid tror den vara ädlare, än den verkligen är.

Fru Fée.



Förslag till matordning för veckan 30 mars—5 april.

Söndag: Stor middag: Soppa på hönslever (Potage à la Cameroni); kokt lax med holländsk sås; stekt fär-sadel med grönsaker; kalbresskroetter; chauffoir af höns; punch à la romaine; kapun, brunstekt med kompotter och salad; sparris med holländsk sås; ka-binettpudding; ost och cakes; glace plombière med nougat; frukt; konfektyr och marmelad.

Måndag: Buljong med vermiceller; hachis af får med grönsaker.

Tisdag: Kalkkottlet med konserve-rade örter; fin hetvägg.

Onsdag: Ragu på tunga med ma-karoni; soppa på grönsaker. 2.

Torsdag: Puré på silleri; stekt färsk skinka.

Fredag: Stekt laxrygg med korint-sås; njuponsoppa med macroner och grädde.

Lördag: Lamstek med grönsaker; soppa på helgryn.

Recept.

1. *Soppa på hönslever.* Hönslever, ju flere dess bättre, och grönsaker: morötter, palsternackor, silleri, purjo-lök och persilja, hackas fina hvar för sig och grönsakerna fräsas med smör, hvarefter de hackade lefrarne, som icke tåla så stark värme, tilläggas. Makaroni förvälles i buljong och kryddas med peppar och salt. I soppskålen lägges ett hvar af det hackade, ett hvar makaroni, ett hvar parmesanost, hvarmed fortsättes till dess att skålen är till tre fjärdedelar fylld. Därpå sättes skålen i ett kärl med kokande vat-ten att sakta koka under spädning med buljong. Soppa, som räknas till de fina, serveras med rostadt bröd.

Anm. I stället för parmesanost kan äfven användas någon god amper ost (schweizerost) som dock måste vara färsk.

2. *Ragu på tunga med makaroni.* Salt oxtunga kokas och skäres i tär-ningar; makaroni kokas med smör i vatten eller, om man så hafva kan, buljong. En sås göres af smör, mjöl och buljong, hvilken får koka nära en timme med en skifva lök, en liten bit lagerbärsblad, hvitpeppar, socker och salt samt spådes med god grädde. Där-på rifves god schweizerost i såsen, hvarpå makaroni och tunga tillsätts till såsen, och alltsammans får koka litet. Om så behöfves, kan ytterligare litet grädde tillsättas.

Anm. En särdeles smaklig och fin anrättning, som därjämte med fördel kan användas såsom garnityr till finare stek, såtom oxfilet och oxhare.

3. *Soppa på helgryn.* 30 cl. hel-gryn koka helt sakta i 3 l. 25 cl. vat-ten, tills de äro fullkomligt mjuka, hvar-till plägar åtgå omkring 4 timmar. Kokningen sker bäst i ugn. Torra eller färska skalade äpplen och päron, katrinplommon och russin kokas för sig, utan att få koka sönder, samt sät-tas därefter jämte sitt spad till soppa, som bör vara mycket simmig och in-nehålla en tillräcklig mängd frukt. Soppans godhet beror på den långva-riga och sakta kokningen.

Anm. Genom en sällsam ödets skie-kelse står i receptet till knäckpann-kakor i förra numret, att dessa skola fyllas med »grönsaker», hvilket i stäl-let bör vara gräddskum.

O. H. D.

Bakning.

Biscuits. Två st. äggvitor vispas till skum, därtill tages 213 gr. (½ lb) fint socker, 50 gr. (4 lod) fint rifven bittermandel, 25 gr. (2 lod) fint rifven sötmandel. På en bakplåt lägges tjockt hvitt skrifpapper, och därpå lägges med en tesked helt små bollar af massan, ej för tätt. Plåten insättes i tämligen

svag ugnsvärme; gräddas, tills de ljus-bli bruna.

Obs. Vid tillredningen af biscuits är ugnsvärmen det viktigaste; är denna för stark, sprider massan ut sig och flyter, och är den för svag, blifva bis-cuiterna sega. *Piccola.*

Bostaden.

Vårrengöringen jagar många män på dörren, men bereder äfven husmodern många bekymmer. Det finns oljemålade dörrar, som inte vilja bli vackra, tape-ter, som ha tagit skada, och många andra saker. Låt oss då komma i håg: 1) att oljemålningen icke far riktigt väl af såpa, i det glansen lätt går bort. Man bör därför helst taga en blandning af 12 delar vatten och 1 del salmiaksprit. Luktan är ganska obehaglig, men försvinner strax, och oljemålningen glänsar som ny. 2) Åro tapeterna smutsiga och frågan om nya tapeter ej vinner husvärdens bifall, så använd icke kvastar, borstar eller trasor, utan torra brödskorpor eller trasor, doppade i hafremjöl. Tapeterna bli som nya och freden med husvärdin är bevarad. 3) Fönstren bli strå-lande klara, om man putsar dem först med makulatur och sedan med skinn. 4) Guldramar, som fläckats af flug-smuts, tvättas med en i utspädd vin-ättika doppad svamp, sköljas därefter med ljumt vatten, och ramen lemnas att torka och utan att gnidas, emedan förgyllningen ej tål vid det. 5) Taflor, speglar putsas med franskt bränvin, därefter torrt ultramarinblått, hvarige-nom de bli ovanligt glänsande. 6) Får man golven målade eller fernissade, bör man ej glömma att sätta ett kärl vatten i rummet, för att lättare bli af med oljefärgslukten. Det 7) och si-sta receptet är att trots rengöringens bryderier bevara sitt goda humör och sin glada uppsyn; det är det bästa af alla recepten. *Ebba.*

Grönsaker.

Blomkål med ost på amerikanskt sätt. Hela blomkålshufvuden kokas tämligen möra i saltadt vatten, hvarpå man låter dem väl rinna af. Ett stycke smör af ett äggs storlek smältes och samman-röres med en rågad sked mjöl, två små kaffekoppar grädde jämte peppar och salt, hvarpå såsen kokas en stund, un-der det man omsorgsfullt rör i den. Samtidigt hålles en kaffekopp rifven ost däri. Osten bör under kokningen fullständigt upplösas. Såsen däre-fter öfver blomkålen strax innan den serveras. *Lucullus.*

Matlagning.

Att steka kastanier (maroner). Kas-tanjernas mörhet beror mest på deras beskaffenhet, men äfven mycket på sättet, hvarpå de tillredas. Om hösten måste man rikta hela sin uppmärksam-het på att undvika att de steka itu, men ju längre vintern är framskriden, desto svårare är det att få dem steka möra. Om hösten är det bäst att steka kastanjerna först i smör med litet fint socker, i det man flere gånger vänder dem, tills de bli bruna. Därefter till-sättes så mycket brun buljong, att denna står öfver dem, jämte litet salt. Man låter dem hastigt koka upp tills de bli möra och glänsande. Senare på året är bäst att koka kastanjerna möra med buljong, salt och smör, utan att steka dem först. Därefter tillsättes sockret, och man låter dem raskt koka upp.

Hummerpastej. Två mellanstora humrar kokas och köttet skiljes ifrån. Det bästa köttet skäres i vackra styc-ken, det andra användes till färsen, som tillredes af gädda, ägg, i hum-mersmör rostade franska bröd, några skedblad grädde, lök, brynt i smör, salt och peppar. Ett pastejfat eller en form smörjes med smör och beläg-

Annonspriset

i *Idun* höjes den 1 april på grund af tidningens nära fördubblade spridning mot i fjor, från 25 öre till 35 öre pr. petitrad, undan-tagandes för annonser under rubri-kerna »Lediga platser» och »Plats-sökande», hvilka fortfarande som hittills beräknas efter 25 öre pr rad (= 10 stafvelser). *Upplagan utgör nu 19,000 exemplar mot 10-å 11,000 i fjor.*

Redaktionen.

LEDIGA PLATSER.

En villig och pålitlig koker-ska, ej öfver 40 år, kunnig i matl., mjölksköts. o. syltn., får plats på landet 24 april. Bet. o. löneanspr. t. »H.», Sunne. [1742]

Lärarinna,

examinerad, skicklig, undervisnings-van, ej under 25 år gammal, sökes för 4 elever till instundande höst. Lön 500 kr. Svar till Doktor E. Schwartz, Grefturegatan 46, Stockholm, hvilken äfven lofvat lemna muntliga upplys-ningar fr. kl. half 5 till half 6 e. m. (G. 13754) [1706]

En äldre, allvarlig barnjungfru med goda rekommendationer får plats 24 april hos familj i landsortsstad. Svar till »H. B.», post. rest., Sala. [1734]

PLATSSÖKANDE.

En ung flicka, van vid inomhus förefallande göromål, söker till våren plats i familj att gå frun tillhanda, undervisa minderåriga barn eller bi-träda med renskrifning. Närmare upp-lysningar lemnas hos Fru N. Skog-lund, Humlegårdsgatan 29. [1738]

Husmansellspl. sökes af frunt. med flerårig vana att på egen hand förestå större hush. Skickl. i matl. Utm. rekom. Svar till »150». Iduns byrå. [1739]

En undervisningsvan och an-språkslös lärarinna söker nu gen. ell. t. hösten pl. i fam. Pret. små. Engelska tal. Sv. t. »26», Iduns Annonb., Stockholm. [1730]

En medelålders, bildad tyska, som har vistats i England och Frank-rike och är villig att så väl tala som grammatiskt underv. i dessa språk, önskar anst. ss. lärarinna, eller s. sällsk. hos äldre personer. Goda rekommenda-tioner finnas. Upplysningar å Fre-drika-Bremer-förbundets byrå. (G. 1655) [1721]

En ung flicka önskar sig plats i en god familj för att undervisa minderåriga barn i van-liga skolämnen samt språk. Pretentio-nernas m. Sv. t. »19-årig», Rockneby p.r. (G. 1800) [1741]

DIVERSE.

Doktor A. Afzelius
Lilla Vattugatan 24, 9—10 och 2—3.
Mag- och hudsjukdomar.
[1941]

Doktor Carl Flensburg
33 Drottninggatan 33.
Hvardagar 1/23—1/24. Helgdagar 10—11.
Behandlar företrädesvis **Barnsjuk-**
domar. [1943]

Doktor Runborg,
12 Brunkebergstorg 12,
kl. 9—10 f. m., 3—4 e. m.,
behandlar företrädesvis **bröstsjukdomar,**
särskildt **lungrot.** [1465]

Doktor Per Johansson

Riddargatan 2.
Hvardagar kl. 9-10, 2-3; söndagar 9-10.

Med. D:r ERNST SALÉN, Ögonläkare.

Bostad: Stora Vattugatan 2.
Mottagning: helgfria dagar kl.
1/2 10—1/2 12 f. m. [1464]

Tandläkare

John Wessler
Götgatan 14. [1737]

Barnmorskan

Fru Anna Elfsberg

Götgatan 57, 2 tr.

Allm. telef. 37 39.

OBS. Antiseptisk behandl. Properhet. [1535]

Panorama international,

Hamngatan 18 B, 1 tr. upp.
(bredvid Svea-Salen)

På mängas begäran förevisas
Konung Ludvig II:s lustslott
Linderhof o. Berg
t. o. m. den 5 april.

Entré 30 öre, barn 20 öre.
Abonnementskort, gällande för 8 be-sök, kr. 1: 75, barn 1: 20.
Öppet alla dagar från kl. 10—10.
Hvarje söndag nytt program. [1357]

För en flicka om 10 å 11 år är tillfälle till inackordering i familj på landet, där jämnårig finnes. Under-visning meddelas i språk, vanliga skol-ämnen och musik. Adress »Z.», Åt-vidaberg. [1732]

I tvänne systrars enkla hem kunna äldre, äfven sjukliga personer, som sätta värde på ett samvetsgrannt och kärleksfullt bemötande, erhålla hel in-ackordering. Vackert och sundt läge samt omsorgsfull vård af van sköter-ska. Närmare upplysn. erh. af fr. L. Georgii, Östermalmsg. 21, 3/2 tr. eller direkt genom korresp. med »A. B.», Hagelsrum, p. r. [1726]

N. P. Jensens

nya priskurant öfver Träd-gårds- och blomsterfrön samt foderväxtfrön är nu utkommen och tillsändes gratis på begäran.
Helsingborg i februari 1890.
[1525] **N. P. Jensen.**

På Wilhelm Billes förlag:
Huru männen fria.
Den ödesdigra frågan med dess svar
af **Agnes Stevens.**
Pris 2: 25. [1736]

Hos Carl Deleen & Co och öfriga bokhandlare har utkommit:
Tankar i min trädgård
af
M. Ware.
Öfvers. från engelskan.
Häft. 1: 25; inbund. 1: 75.
»Detta lilla arbete kan särskildt anbefallas till föräldrar och upp-fostrare.» (*Stockh:s Dagblad.*)
!!! Bör ej saknas i något hem !!!
[1744].

ges med smördeg, hvarpå färsen hålles i och hummerköttet lägges ofvanpå, sedan åter färns och ett hvar af smördeg. Pastejen gräddas en liten stund. Innan anrättningen serveras, hålles hummersås öfver densamma.

Lucullus.

Hushållet.

Cakes och bisquits af svensk tillverkning och utmärkt beskaffenhet ha förts i marknaden af bageriidkaren C. W. Schumacher härstädes. Dessa tillverkningar äro synnerligen angenäma och välsmakliga samt bestå till fullo profvet vid jämförelse med de engelska varorna af detta slag. Då här till kommer, att de äfven äro prisbilligare, finna vi det helt naturligt, att allmänheten vid fyllandet af sina behov i den vägen ej väljer annat än det svenska fabrikatet.

Såser.

Kardinalsås passar till många olika mjölrätter och puddingar och är finare och mera välsmakande än de flesta andra såser med vin. I en liter vatten kokas 60 gram sagogryn, 7 rifna bittermandlar och några stycken kanel. Detta pressas genom en sikt, så snart sagogrynen äro tillräckligt mjuka. Därpå rifvas ett pomeranskal och ett apelsinskal på 170 gram socker; saften af frukterna pressas öfver sockret, och detta upplöses i litet hvitt vin, medan den silade sagosaften kokas jämte en tillsats af hvitt vin. Till sist slås sockret i vinet, såsen kokas upp helt bastigt och tages af elden.

Efterrätter.

Deserten skall vara den mest glänsande afdelningen vid ett större middags- eller supébord, och husmodern bör därför söka att göra den så frestande för ögat och gommen som möjligt. Då det finns god plats på bordet, kan man strax vid dukningen ställa deserträtterna på bordet som prydnader, men då det icke låter sig göra, framsättes deserten, först sedan hufvudmåltiden är förbi, alla tallrikar och servietter äro borttagna och duken afborstad.

I midten på bordet ställes t. ex. något större bakverk från konditorn och på båda sidor om den kristall- eller porslinsskålar med fin biskuit, bonbons och frukter af olika slag, småskålar med kompotter af syltad frukt, blommor, ost under glaskupa samt bröd och smör.

Desertservisen, såväl fat, skålar och korgar som tallrikar böra vara smakfulla och helst passa till hvarandra, knifvarne böra vara försedda med skaft af silfver eller elfvenben, skedarne böra vara af fint porslin eller massivt silfver och servietterna små med fransar.

Som deserviner användas, utom Champagne, alla sorts tunga och söta viner såsom Tokayer, Muscat, Frontignac, Alicante, Malaga, Xeres, Malvasier, Madeira, Cypervin, Lakryme Christi o. s. v.

Efter supéer serverar man i stället för dessa tunga viner en med is afkyld bål.

Ebba.

Läkareråd.

Dekymrad. Se svar till Luntén i nr. 9. Hvarför skulle det medföra fara för helsen!? *Barnkär.* Att döma af det negativa resultatet af dr L-s behandling och af dr S-s uttalanden torde en lindrig operation (skrapning af lifmodern) möjligen vara lämplig. Denna behandling kräffer vanligen ej mer än åtta dagar och är ofarlig. Ni bör i sådant fall helst vända Er till specialist i Stockholm.

Phylis. Tag hvarje kväll ett helt handbad under 20 minuter. Ingrid däreför händerna med napholsprit (2%). Ni måste om nätterna ligga med handskar (ej för tränga), i hvilka Ni strött rikligt med potatismjöl. Behandlingen måste fortsättas mycket länge.

Prenumerant af Idun. Ni bör hvarje kväll använda insprutning af en ljum koksaltlösning (1%).

Nadja. Det är här vid lag tämligen likgiltigt, hvilken af Vestkustens badorter Ni väljer — alla lämpa sig i detta fall lika bra.

Finnes det ännu någon lärarinna eller skolvän, som ej prenumererat på Svensk Läraretidning,

Sveriges största och mest spridda skoltidning,

så är det nu vid kvartalsskiftet på tiden att å närmaste postanstalt prenumerera för $\frac{3}{4}$ år med endast 3 kr., för $\frac{1}{2}$ år med 2 kr. eller för $\frac{1}{4}$ år med 1,25 kr. (postarvodet inberäknadt).

Svensk Läraretidning utsänder 1890 sin nionde ärgång. — Har medarbetare i alla delar af riket. — Läses af mera än 8,000 lärarinnor, lärare, organister, skolrådsordförande m. fl. — Är allmännaste annonsblad för lediga lärare- och lärarinnetjänster.

Ur pressens omdömen: »Ett oumbärligt fackorgan för rikets lärare.» »Tidningen är utan gensägelse den bäst redigerade af alla våra facktidningar. För den, som verkliga sträfvar att följa de i våra dagar allt lifligare och betydelsefullare vordna företeelserna på den allmänna skolundervisningens och särskildt folkundervisningens område, är hon rent af oumbärlig, och hon borde i öfrigt läsas af en hvar, som har med undervisning och uppfostran att skaffa.»

I Stockholm sker prenumerationen antingen å Stadsposten eller å tidningens byrå, Barnhusgatan 4 A (tredje huset från Drottninggatan), eller pr allm. tel. 60 00. Tidningen hembäres gratis.

[1733].

Giktbalsam

(Hjälp i Nöden)

från

F. Ahlgrens Tekn. Fabr., Gefle, är det tillförlitligaste medel mot alla reumatiska lidanden. Intyg af svensk läkare och bruksanvisning åtfölja hvarje flaska.

Se här ett af de många intygen om Giktbalsamens förträffliga egenskaper: »Undertecknad har af de sorters Giktbalsam eller dylika preparat jag hittills begagnat funnit tekn. fabr. herr F. Ahlgrens tillverkning vara det bästa och tillförlitligaste för uppgifna ändamål. Gefle den 15 mars 1890.

C. J. Strandell.»

Pris för $\frac{1}{4}$ fl. 1 kr.; $\frac{1}{2}$ fl. 50 öre. Försändes mot förutbetalning i 10-öresfrimärken. Kostnadsfri förpackning! Rabatt vid parti!

F. Ahlgrens Tekn. Fabrik. Gefle.

[1731]

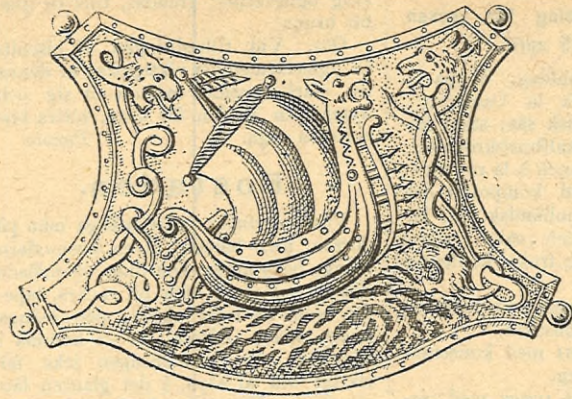
Föreningen för sömmerskor är en själfhjälpsförening med afgifter af 15 à 25 öre i veckan. Fördelarne äro: fri läkarevård, fri medicin samt penningunderstöd vid sjukdomsfall.

Hedersledamöter erlägga 3 kr. årligen till en låne- och hjälpkassa. Af den lemnas smärre lån, understödjas konvalescenter, lemnas tillfälliga understöd m. m.

Sommarhemmets fond bildas af större gåfvor. Medlemmar, som där af äro i behof, erhålla där en månads kostnadsfri landsvistelse.

Nya ledamöter samt hedersledamöter kunna anmäla sig hos fröken A. Kylén, Humlegårdsgatan 10. Stadgar och årsberättelser på samma ställe.

[1663]



Vikinga-Brosch

af kontrolleradt silfver, delvis förgylld och oxiderad, naturlig storlek; pris 10 kr. utan och 15 kr. med 3:ne halskedjor. Erhålles mot postförskott från guldsmeden J. G. Hentzell, Kalmar.

[1724]

Pianomagasin.

Flyglar, Pianinos, Tafflar och Orglar från in- och utländska utmärkta Fabriker till de billigaste priser. För instrumentens bestånd ansvaras. Aldre Pianos tagas i utbyte. OBS. Ständigt lager af Flyglar från Blüthner och Pianinos från G. Schwechtens berömda fabriker.

GUST. PETERSSON & Komp., 38 Regeringsgatan 38. Flyglar, Tafflar och Pianinos från J. G. Malm sjö.

[1367]

AUGUST JULIUS

Kongl. Hof-Leverantör. Special- Vin- och Delikatessmagasin i parti och minut, 38 Drottninggatan 38. Allm. Tel. 44 58. Bell. 916.

[1480]



Den äkta, världsberömda "Hjälms-Puts-Pomadán" tillverkas endast hos oss, och torde köpare tillse, att askarne äro försedda med vår firma Adalbert Vogt & Co. Underhålliga och värdelösa efterningar bör tillbakavisas.

General-Depoter för Sverige: Wilh. Tecktonius, Stockholm. Axel Bergmark & Co., Göteborg.

[1606]

KORK.

Från undertecknads korkfabrik rekommenderas för hushåll

Butelj-, Krus- o. Flask-kork

äfvensom öfriga korksorter. Order till landsorten expedieras mot efterkräf.

Fredr. Nymansson, 1:sta Långgatan 3, Göteborg.

[1735]

Nervositet—Sömnlöshet.

De öfver hela Europa patenterade engelska Macko Star Hufvudkuddar, vitsordade af de berömdaste medicinska auktoriteter, fås nu hos Charles Bechshöft, Göteborg. Ensamt försäljare för Sverige. Sändas mot efterkräf. Pris 5 kr. (Nord. A.-B. Göt. 2354 x 6)

[1613]

Passa på gamla Frimärken

Jag betalar för: 3 sk. banko-märket pr st. kr 4:— 6 sk. » » 1: 50 8 sk. » » 0: 50 24 sk. » » 4: 4: 50 allt i felfria begagnade exemplar. Lösen, blandade, pr 100 st. 0: 60. Äfven andra svenska märken köpas, om anbud lemnas till H. LICHTENSTEIN, Stockholm.

[1708]

Singers

Original Symaskiner

äro öofverträffade i arbetsförmåga och varaktighet. Rekommenderas till en hvar som sätter värde på en verkligt god symaskin.

Säljas på förmånliga betalningsvilkor i Stockholm endast i

Singers Filial 15 Fredsgatan 15.

[1687]

Endast genom att använda Tandläkare C. O. Kochs Floriline

erhållas vackra och friska tänder. Erkänt såsom hittills det bästa medel till föskönande och bevarande af tänderna och tandköttet.

Pris 1 krona. Till landsorten mot efterkräf.

Henric Carlsons Bokhandel, Linköping.

OBS. Var god klipp ur annonsen!

[1702]

Henrik Gahns Amykos för Toaletten

rekommenderas som ett förträffligt mun- och tandkonserveringsmedel och ett kraftigt läkemedel i hals- och hudsjukdomar.

Efterse noga, att

hvarje flaska ofvanpå korken bär vidstående fabriksmärke.

[1513]



Hea. Då vi känna af hvad slag Ert hjärtfel är, våga vi ej utan undersökning besvara edra frågor, hvartill vi dessutom så mycket mindre ha skäl, som Ni ju synes ämna rådfråga läkare i hufvudstaden. Adress: Hamngatan 3 A. 10-11 och 3-4. Någon dylik bok finnes ej på svenska, och det är dessutom vida klockare att inhämta en erfaren läkares råd.

Eva. Frågan torde ställas till en läkare, som har tillfälle att undersöka edra lungor.

Tacksam. Använd länge och konsekvent den behandling, som finnes föreskrifven för Eva i n:r 3.

E. E. Sannolikt beror detta på en förträngning af tårkanalerna, och böra dessa i sådant fall af läkare sonderas.

Elvira. Hufvudsaken blir här vid lag dieten. Följ länge och noga de föreskrifter som givits Carola i n:r 4. Tag till hvarje måltid ett spetsglas Porlavatten. Att tankdöttet är svullet och andedräkten dålig, beror troligen på s. k. vinsten, som måste bort. Se vidare svar till Vera i n:r 8.

E. H. J. Så vidt vi af er beskrifning kunna bedöma er sjukdom, torde en konsekvent och väl utförd bukmassage vara af stor nytta för eder; äfvenså vissa badformer, isynnerhet s. k. halfbad. I dietiskt afseende vore förtärandet af god tjärnjölk i smärre kvantiteter flere gånger dagligen särdeles lämpligt. Edra kroniska affektioner af näsa och svalg torde erfordra behandling af specialist.

Förlofvad vestgötska. Ni måste inskränka dieten till väl kokt, tunn hafremjölsvälling, hafsesoppa, svagt te med tillsats af uppkokt mjölk, löskokta ägg, höns och kall kalfslek, ris (väl kokt), väl gräddadt fint hvetebröd eller skorpar, väl kokt gröt på ris- eller hafregryn; detta fördelat på flere små måltider dagligen. Som dryck godt rödvin och vatten. På morgonen bör ni dricka ett litet dricksglas varmt vatten med tillsats af ett spetsglas Ronnebyvatten. Skäl torde vara att, om möjligt, undergå behandling vid lämplig badort.

Viva. Drick strax före måltiderna ett punschglas Porlavatten.

Nedvillime. Försök den behandling, som finnes föreskrifven för Eva i n:r 3. Sannolikt torde Ni dock behöfva rådfråga specialist.

Nathalia. Se svar till Carola i n:r 4.

Mina. 1). Envisa fall trots nästan all behandling - t. o. m. af specialister! 2). Nej. 3). Ja.

32-årig. Jo, visst är det bäst, att Ni vänder Er till läkare, som specielt sysselsätter sig med dessa sjukdomar. Sannolikt fordras i detta fall en operation (som är ofarlig). Närmare kunna vi ej yttra oss om saken.

3-årig pneumerant. Vårt allvarliga råd är, att Ni med fullt förtroende vänder Er till Eder husläkare, hvilken torde vara den, som bäst kan hjälpa Eder, och kanske den ende, som kan ställa detta till rätta. Låt ej afhålla Er af falsk blygsamhet - Ni har intet att blygas för! Annat råd kunna och vilja vi ej gifva Eder.

Greta. 1). Vi känna ej något medel mot detta. 2). Mjölkl ända till tre liter dagligen. 3). Den salva, som finnes omnämnd i svaret till Eva i n:r 3.

Ja. Fortsätt med denna behandling och drick dessutom morgon och afton ett glas varmt Emservatten. Blir åtkomman envis, fordras behandling med pensling, o. d.

21-årig flicka. 1). Se svar till Eva i n:r 3. 2). Sannolikt bleksot. Ni bör under några veckors tid använda något järnmedel t. ex. *Blauds järnpiller* tre stycken tre gånger dagligen eller något järnvatten. Dessutom frisk luft, lagom motion och kraftig föda.

Landsortso i Norrland. Är Ni viss på, att det verkligen är kräfta, så dröj icke en dag med att låta operera Eder - operation är det enda, som i sådant fall kan rädda Er. Att begagna homöopatiska medel vore liktydigt med själfmord.

En Evas dotter. Se svar till Naima i n:r 5.

Tilda. Att förekomma dylika anfall torde knappast vara möjligt. Vid dessa tillfällen böra användas kompresser med blyvatten, försett med hälften bränvin, vexlade hvarje half-timma. Hon bör dessutom två gånger dagligen taga 30 centigram *antifebrin* med några timmars mellanrum.

Störande. En fråga, som ej faller inom läkares domvärjo. - Af hypnotism torde Ni ej ha mycket att hoppas.

Dr - d.

Tryckfel I svar till S-d i förra numret står: gif henne dagligen 2 stycken jodjerpiller, hvilket skall vara: gif henne tre gånger dagligen 2 stycken jodjerpiller.

Prisfrågorna X-XII.

Täflingens utgång.

Inom den utsatta tiden ingingo 25 svar, af hvilka 5 å frågan X, 17 å frågan XI och 3 å frågan XII. Priset har tilldelats signaturen *Verna* för uppsatsen »Huru få 1500 kronors årsinkomst att på bästa sätt räkna till för en familj på 4 personer?» - hvilken uppsats meddelas å annat ställe i dagens n:r. Särskildt erkännansvärdt har därnäst synt oss svaret å frågan XI af signaturen *Anna The-r P.*

Red.

PERCY F. LUCK & Co
STOCKHOLM.

Prislista å Vin.

Prisen äro beräknade emot kontant betalning med fria buteljer.

Vid beställningar från landsorten torde likvid medsändas emedan efterkraf å vin icke är tillåtet.

Vin levereras vi fraktfritt och emballagefritt vid alla järnvägsstationer och hamnar i Sverige, då beställningen uppgår till minst 50 kronors värde.

Sherry.

- Dinner Sherry, ett godt bords-
vin Kr. 1.00
- » » » pr $\frac{1}{2}$ » 0.55
- Golden Sherry, ett fylligt,
smakligt vin..... » 1.25
- Fine London Sherry, halftorrt » 1.40
- » » » torrt ... » 1.50
- Manzanilla, ett torrt vin med
behaglig arom och smak » 1.80
- Olorozo, ljust golden, fylligt
med utmärkt arom och
smak » 2.25

- Amoroso, halftorrt, ett gam-
malt och utmärkt vin..... Kr. 2.40
- Amontillado, torrt, very fine
old superior » 2.50
- Fino secco Sherry, ett mycket
torrt, gammalt och utsökt
vin med charmant arom... » 2.90
- East India Sherry, ljust gol-
den, fylligt, mycket gam-
malt och oöfverträffligt till
sitt pris..... » 3.20
- Old Brown Sherry, mörk gol-
den, mycket gammalt och
fylligt » 3.50

Portvin.

- Good special Port..... » 1.00
- Rich full-flavoured Port » 1.50
- Superior Fruity London Port » 2.00
- Very Superior Old London Port » 2.50
- Fine Sherry Muscatel » 1.25
- Fine Old Sherry Muscatel ... » 1.75
- Very Old Superior Sherry
Muscatel » 2.00

Rödvin.

Bordeaux-Vin, ett helsosamt och behagligt lätt vin, alldeles fritt från de ofta förekommande tillsatserna af starka spanska eller andra viner. Pr $\frac{1}{4}$ -but. 1.10, $\frac{1}{2}$ -but. 0.60, $\frac{3}{4}$ -but. 0.35

Vöslauer (Schlumberger) Kr. 1.75

Vöslauer, Goldeck » » 2.75

Vi äro enda försäljare i östra och norra Sverige för den renommerade firman R. Schlumberger i Wien. Detta rödvin kan stå uppslaget några dagar, utan att förlora sin arom.

Château d'Estournal 1886, importerad i buteljer Kr. 2.90

Figeac St Emilion 1877 » 3.75
m. fl. sorter.

Vin från Samos.

Detta vin är ren drufva, behagligt med en svag muscatsmak. Det rekommenderas af läkare såsom synnerligen helsosamt, och är, utspädt med vatten, en särdeles angenäm dryck ... Kr. 1.25 [1551].

Husmödrar!

Försöken *Th. Winborg & C:s* i Stockholm tillverkningar af



- Concentrerad
Ättika
på flaskor för ut-
spädning.
- Senap**,
blandad efter engelsk
och fransk smak,
flere sorter.
- Biffstekssås.**
- Soja,**
Malda kryddor
(garanteras oblan-
dade) på bleckdosor
med genomborradt
lock.

Bordsalt i paket om 425 gram (= 1 skålp.) flere gånger *prisbelönade* och fullt jämförliga med de bästa utländska fabrikat. Tillhandahållas hos Hrr specerihandlare. [1389]

Eiffeltyget

till klädningar öfverträffar alla utannonserade klädningstyper både i styrka och pris. Det är nya utsökta mönster och kan endast fås hos underterteknad till 40 öre mtr = 24 öre aln. Order expedieras mot efterkraf. Profver endast då 20 öre bifogas.

Kungsholms Ekiperingsaffär,
Stockholm.
[1718] J. E. Sandberg.

Billigaste sättet att hålla småpojkar snygga är att hos **A. Williamson** Stockholm, Vesterlånggatan 57, 1 tr. upp, köpa hellylle hemstickade Tri-cotkläder å kr. 3: 75 för 3-8 års pojkar. De som till påsk önska hafva af dessa kläder torde med första insända order, emedan jag till julen måste afsäga mig öfver tusen order, som för sent inkommo. [1594]

Försäkrings-Ektiebolaget

Skandia

Stockholm

Hufvudkontor: Mynttorget 1. [1366]

HANDSKAR

köpas billigast i **Carl Malmbergs** värenommerade

HANDSK-AFFÄRER.

För handskarnes hållbarhet ansvaras.

Glacé-, kul. 4 knapp., breda silkes-sömmar kr. 1: 50

D:o d:o 5 snörknäppen d:o » 2: -

D:o d:o 6 knapps Mousquetaires » 2: -

samt alla slag, såväl eleganta som enklare, Glacé- och Gants de Suèdes från 2 till 20 knappar.

Rekvisioner från landsorten mot efterkraf.

BUYKER:

45 Vesterlånggatan 45,
5 Sturegatan 5,
24 Södermalmstorg 24.

[1717]

Carl Malmberg.



Regenerateur'n,
LUNDBERGS riksbekanta Hårmedel,

af tusentals personer numera använt, för den finare toaletten, flottar ej! Klipbar ej! Skyddar mot mjäll och hårets affallande. Finnes i Stockholm uti *Fanny Gelins* renommerade Parfybutik, Malmstorgsgatan n:r 5, vis-à-vis hotell Kung Karl; i Göteborg hos fru Olivia Pihlström, Haglunds hotell; i Malmö hos hr Wöhlecke; i Norrköping hos fröken Helena Hartzell; i Upsala hos fröken Alma Högstedt samt i öfriga Sveriges städer hos bok- och pappershandlare. (G. 19670) [1743]

Klädningstyper
Profver kostnadsfritt.
Rekvisioner fraktfritt.
OBS. Modellen anses af rätta
proportioner.

FR. MARCUS
Konst. Hattverksamhet.
STOCKHOLM. [1735]

Svenska
Järnsängsfabriken
50 Regeringsgatan 50.
Allm. Tel. 46 47. [1723]

Ägg.
Öfverthuns omtyckta
Hönsgårds Ägg, fina
Löskoknings- o. Mat-
ägg. Äggaffären Gallina,
Mästersamuelsg. 53,
nära Drottninggatan.
Allm. Telef. 7 16.
[1469]

Frågor.

N:r 494. Vill någon af Iduns läsarinor gifva mig ett treffligt korsstygnsmöngram: M. I. *Prenumerant.*

N:r 495. Med anledning af föregående uppsats i Idun af en tysk professor angående lätheten för fruntimmer att i England förtjäna något genom utkast till gratulationskort, illustrationer m. m. frågas hvart man skall i Sverige vända sig för att få dylika afsatta, hvad därför betalas, om anstalt för sådana finnes i Sverige eller om någon känner en utländsk anstalt, som mottager dylika skisser? Frågan omfattar så väl utkast till gratulationskort, matsedlar o. d., som illustrationer i tidskrifter, tidningar och andra tryckverk. Om benäget svar beder vänligen *Mary.*

N:r 496. 1) Till hvem bör man vända sig för att få en 14 års gosse med på skepps-gossebriggen »Abraham Rydberg» till som-maren? 2) Skola kläder medfölja? 3) Hvad hörer i öfrigt därtill? *R.-r.*

N:r 497. På hvad sätt skola Jägerskjortor tvättas för att blifva bäst bevarade och ej fördärfvas? *X.*

N:r 498. Skulle någon af Eder, ärade läsarinor, genom Idun vilja gifva mig be-skrifning på några småbröd (finare kakor till kaffe och te) som äro billiga, men likväl goda. *Ricky.*

N:r 499. Kan någon af Iduns läsarinor gifva upplysning om *Lunds* specialist uti näs- och halsjukdomar? Vore mycket tacksam att få veta hans namn, bostad och om möj-ligt äfven mottagningstider. *Tacksam.*

Svar.

N:r 444. Då jag i ett par och tjuu år skött landthushåll med en uppsättning af ett dussin mjölkkor, samt under nämnda tid endast en kalf dött för mig, anser jag mig kompetent att besvara frågan.

Till en början vill jag anmärka, att min ladugård innehåller inga kor af större ut-ländsk ras, utan endast vanliga medelstora inhemska, samt att fähuset är varmt och godt.

Förfarandet har varit följande: Kalfven får strax från början tre gånger om dagen dricka, nämligen morgon, middag och kväll, hvarje gång ett stop, morgon och kväll, af modrens nyssmjölkade mjölk, samt om middagen morgonmjölk, som uppvärmts till ungefär den värmegrad modersmjölken haft. Jag utmäter *själf* hvarje gång mjölkbeloppet, till förekommande att portionen vare sig min-skas eller ökas, utan min order. De första dagarna doppas ladugårdspigan fingret i mjöl-ken och låter kalfven liksom dia fingret, samt vänjer den sålunda småningom att själf dricka från stäfan. Efter hand ökas rationen, och efter en sex å åtta veckor kan kalfven äfven få något skummjolk, surmjölk och annat. I fall edert fähus icke är kallt och dragfullt, eller den nyssfödda annars varit utsatt för något skadligt och ohelsosamt inflytande, måste Ni ursäktat mig, om jag tror att edra kalfvar dött af svält eller oordentlig kost-hållning.

Med den kalf, som hos mig dött, förhöll det sig sålunda, att ladugårdspigan undanhållit af den för kalfven bestämde mjölk-kvantiteten och alltså svältfödt densamma, samt, då jag en dag gick i fähuset och eftersåg djuren, gaf kalfven fulla rationen. Detta hade till följd att kalfven kort därefter dog.

Det skulle synnerligen föga mig, om Ni någon gång framdeles ville i Idun omnämna, huruledes Ni numera lyckats med eder fyr-benta ungdom. *Finsk husmoder.*

Breflåda.

Mary. Då hvarje vecka *hundrat* af frågor inlöpa, men vi ej kunna införa mer än en del däraf, om vi ej skola fylla *hela* tidningen med »frågor och svar», inser Ni väl, att en stor mängd *oväsentligt* måste stå långa tider öfver. Med den spridning Idun nu tagit, hotar denna afdelning alldeles växa oss öfver hufvudet, och vi nödgas helt visst inom en nära framtid vidtaga någon »skyddande åtgärd».

Fru Astrid. Uppgif adress, skola edra frågor besvaras.

H. B. Ja, af Idun finnas ännu alla num-mer för året; Modetidningens första kvartal är däremot alldeles utgånet.

Karl. Skrifvelser och artiklar ordentligt bekomma. Införas med snaraste.

H.-m. År 1947 försiggår den sista drag-ningen. *Red.*

Innehållsförteckning:

Mathilda Roos; af *Karl Wählin.* (Med por-trätt.) — Begravningsbuketten; af *Fragel Blå.* — Att varna och förekomma. — Moder och smak; några iakttagelser af *Helena Nyblom.* (Slutet.) — Tillkännagifvande. — Huru få 1500 kronors årsinkomst att räcka för en familj på fyra personer? Belönadt svar af prisfrågan X af *Verna.* — Smånotiser från kvinnovärlden. — Teater och musik. — Striden om hjär-tan; ur ett kvinnolifs historia; af *Johan Nord-ling.* II: I »laboratoriet». (Forts.) Förslag till matordning för veckan 30 mars — 5 april. — Bakning. — Bostaden. — Grön-saker. — Matlagning. — Hushållet. — Söser. — Efterrätter. — Läkareråd. — Prisfrågorna X—XII. Täffingens utgång. — Frågor. — Svar. — Breflåda.

Svea Mineralvattenfabrik
 28 Bergsgatan 28
 STOCKHOLM
 rekommenderar ärade läsare af tidningen Idun sina tillverkningar af alla sorters
Läskevatten jämte brygdt och kolsyradt Sockerdricka,
Champagnedricka, Champagnelemonad,
Hallon- och Fruktlemonad.
 Belltelef. 1197. Order pr post eller telefon expedieras omgående. Allm. telef. 64 77.
 Tillverkningen kontrolleras af Professor Severin Jolin. [1727]

Alingsås hushålls- och språk-undervisningsskola
 för unga bildade flickor öppnas den 15 nästa augusti. Prospekt för skolan erhålles på begäran af fru Mathilde Hüttling, Alingsås. [1675]

GUSTAF HOLMBLOM
KAPP-FABRIK
 38 Vesterlånggatan 38
 Nedra bott:n, 1 o. 2 tr. upp. [1352]

Cakes och Biscuits
 fullt jämförliga med de engelska.
Utförlig Priskurant
 lemnas på begäran.
C. W. Schumacher,
 Kongl. Hofleverantör,
 STOCKHOLM,
 17 Norrlandsgatan 17.
 Order fr. landsorten expedieras pr omg. [1729]

Husmödrar!
 Kasten aldrig bort gammalt stick-ylle! Underteknad emottager jämte ull äfven gammalt ylle till spinning, väfning (för hand), schal- och filtbe-redning. Hos mig spunnet s. k *tras-garn* är bevisligen det bästa och vack-raste, som kan erhållas. Spånadslönen den billigaste i Stockholm. Berednin-gen af filtar oöfverträffad.
Otto Elmgren,
 Vesterlånggatan 66. [1339]

Ännu
 finnas några få permor kvar till Idun 1889, dels i rött och guld, dels i blått och guld. Priset är endast **1 kr. 25 öre,** som torde insändas i förskott medels postanvisning eller i sparmärken (ej frimärken!) För porto tillkomma 30 öre. [1359] **Iduns Expedition.**

Borgholms Hafsbad och Kuranstalt
 på Öland öppnas den 10 juni och erbjuder: gynnsamma, klimatiska förhållan-den, naturskönt läge, vidsträckt promenader, hafsbad, varmbad af olika slag, mineralvatten, elektricitetsbehandling, massage och gymnastik, god restauration, riklig tillförsel för hushåll, tillfälle till segling, daglig förbindelse med fastlan-det. Intendenten, doktor **C. H. Hildebrand,** har utrikes studerat sär-skildt mag- och tarmsjukdomar.
 Rum beställas genom kamrer **E. Melander** eller styrelsen. Program sändas på begäran. (G. 14347) [1740]

Tapeter i nya moderna mönster,
 Bårder, Rullgardiner prima oljemålade samt enklare sorter,
 Rullgardinsväf, prima amer. Rullgardinstillbehör,
 Gardinstänger (Portierer) med ringar,
 Gardinrosetter, Kornischer m. m. till billiga priser.
26 Stora Nygatan 26.
 Allm. Telef. 84 06. [1657] **Vict. Modin.**

Praktisk Konstväfnadsskola, 37 Norrlandsgatan 37.
 Underteknad, som i 12 år förestått Elfsborgs läns Väf- o. Slöjd-skola, meddelar undervisning uti alla sorters konstväfnader och enk-lare väfnader. Elever, som önska deltaga i undervisningen, torde an-måla sig i skolans lokal. Väfstolar med tillbehör anskaffas. Beställ-ningar af alla sorters Konstväfnader emottagas och utföres noggrannt till billigt pris. Diverse Konstväfnader, såsom Portierer o. Gardiner af ylle o. bomull, Borddukar, Serveringsdukar, Parad- o. Badhanddukar, Kuddar, Förkläden, Flossa o. Kiddermönster samt enklare Mattor jämte Gardiner m. m., passande för sommarnöjen, finnas till salu. [1654] **Johanna Brunsson.**

Pröfva Svea-tyget!
 Svea klädningstyget är tillverkad af alla finaste kangarn, mycket segt och starkt (glider ej), tillverkas i mo-dernaste mönster och äkta färger, priset endast 63 öre metern = 37 öre aln. En vara jämnogd med »Svea-tyget» gäller eljes i handeln 84 öre metern.
A. Williamson, Stockholm.
 Obs. Den, som ej är belåten med sända varor, får retournera dem. Prover sändas endast, då 20 öre bifogas. [1375]

Sparsamma Fruar.
 Härmed tillkännagifves, att jag efter min moder *Fru B. Sundemans* fränfalle öfvertagit den *Ylleaffär*, hon bedref i nr 11 Artilleri-gatan. Ull och gammalt ylle mottages hä-danefters till spånad. Väfning af tyger, schal-lar, filtar m. m. hvarje dag i Klara Norra Kyrkogata 12, 1 tr. Hvar och en får sitt ylle tillbaka i form af garn.
 OBS. Blott ett halft kilo ull till hvarje kilo gammalt ylle!
Hildur Andersson,
 född Sundeman.
 OBS. Telefonnr 23 56. [1361]

ERNST & Co.
 — FOTOGRAFISK ATELIER —
 52 A Klarabergsgatan 52 A.
 STOCKHOLM.
 [1469] Telefon 48 93.

JOH. OHRVALLS
 Plissé- och Persiennefabrik
 43 Sibyllegatan 45
 Stockholm.
 Rekommende-rar sin tillverk-ning af varakti-ga, praktiska o. billiga gardiner och persienner af papper.
 OBS. Ombud för Liljeholmens Persiennefabrik (Engelskt patent). [1407]

Marscher för piano
 till salu i bok- och musikhandeln Young, Gen. Lees' Quick marsch 0,75
 Zikoff, Turnier marsch 0,50
 Heintze, Bröllopsmarsch 0,50
 Marsch till hemmet 0,50
 [1608]

Skodon, svenska och välgjorda för herrar, damer och barn.
 Stort urval af Tofflor, Balskor.
 Beställningar och reparationer utföres skynd-samt. — Moderata priser. *Reelt bemötande.*
A. Nordfors,
 46 Regeringsgatan 46. [1694]

Iduns Uträttningsbyrå

ombesörjer genom fullt kompetenta personer uppköp i alla möjliga branscher gratis åt Iduns abonnenter och för uppdrag åt andra mot en obetydlig ersättning. Alla saker skickas mot efterkrav och få returneras (dock genast) mot fraktkostnaden. Dubbelt porto torde medsändas.

[1849]

Glöm ej bort, att O. Williamson, Borås, säljer prima helylle marinblå Gosstricotkostymer från 3 till 10 års för 3:50. Priskurant å yllevaror sändes franko.

Stora mansvästar med ärmar till 3:50 pr st. [1873] O. WILLIAMSON, Borås.



Till inandning genom näsan kan äfven begagnas apotekare Litströms i Falun Inhalator, som innehåller ett hälsosamt o. ofarligt anisep-tiskt medel, hvilket vi själfva en tid pröfvat.

Säljes i Stockholm hos C. F. Dufca, Drottninggatan 41, Louise Blomberg, Vesterlånggatan 39, Fru O. Stråle, Drottninggatan 6, Allmänna Tidningskontoret, Gustaf Ad. Torg, Södra Tidningskontoret m. fl., i landsorten å en del Apotek samt i väl försedda Parfymeri-, Ekiperings- och Cigarrafäver å 1 krona pr st. Sändes franko mot kr. 1,10 i frim. Axel Litström, Falun. [1720]

1890 års Frö-priskurant utdelas gratis, sändes franko. **SVENSONS Fröhandel** Lilla Nygatan 17, Stockholm. [1507]



3: 50 duss., 3: 50 duss., 3: 50 duss. Etsade Glas och Sejdlar, passande till presenter, hos Aug. Vogels Konstglasliperi, Fredsgatan 30. Allm. Telef. 47 97. [1627]



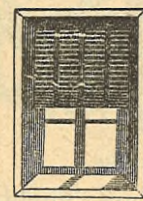
SVARTVIKS Stärkelse, svenskt fabrikat, gifver linnet, utan att förstöra det, en bländande hvit färg. Till salu hos alla specerihandlande i riket. [1487]

Angenäm och vederkvickande hvila efter arbetet erhålles uti

Hjalmar Peterson & C:nis **Nya Fällstol** (gul eller brun)

som äfven kan begagnas som *Fåtölj*, *Chäslong* och *Säng* och som erhålles fraktfritt mot 10 kr. järnvägssefterkrav från Hjalmar Peterson & C:nis Bokhandel, Karlstad. Till förekommade af förvecklingar är vår *Nya Fällstol* alltid stämplad på de båda kortstyckena som uppbara armstöd med vår firma Hjalmar Peterson & C:ni, Karlstad. [1548]

P. Ericsson & Co.,



Göteborg, etablerade 1850, rekommendera sina patenterade **Persienner, Markiser**

och **Tält** under anhållan om tidiga ordres för vårsäsongen.

Illustrerad priskurant

med alla upplysningar för mättagning m. m. sändes franko på begäran,

liksom prof å markisduk.

Solidaste och elegantaste vara till möjligast lägsta pris garanteras.

I 40 år har vår firma som specialitet tillverkat ofvannämnda artiklar.

Allt för litet beaktas,

att Persienner och Markiser äro nödvändighetsartiklar, som på kort tid inbespara sig själfva, genom att fullständigt skydda gardiner, möbler, mattor, tapeter m. m. att förstöras af solen.

Dessutom äro de enda medlet att hålla soliga rum svala, hvilket behag ej kan nog värderas.

Läs!

Intyg. Om den af Hrr P. Ericsson & Co. förevisade Persienne, patenterad den 16 maj innevarande år, få vi på begäran intyga, att denna Persienne (Spjälgardin) genom sitt lättgående, sin soliditet och i alla afseenden praktiska konstruktion vida öfverträffar hvarje af oss känd Persiennesort, på grund hvaraf vi gärna rekommendera den hos allmänheten.

Göteborg den 16 september 1882.

N. Anderson & Co., J. A. Westerberg, Victor Adler, gen. Adrian C. Peterson, Arkitekt. A. Krüger. C. Fahlström.

I ofvanstående utlåtande instämma vi till alla delar och tillägga, att då ifrågavarande fabrikat motsvarar alla fordringar på en väl konstruerad Persienne och därjämte synes vara nästan outslitlig, vi anse lika fördelaktigt för husegare som hyresgäster, om Persienner tillhörde husens inredning.

Stockholm den 30 augusti 1883.

A. E. Melander, Carl Sandahl, Oscar Erikson, Hj. Kumlien, J. E. Cederblom, Arkitekt. Professor vid Tekniska Högskolan. (Nord. Annonsb. Göt. 3006x3) [1701]

Kronor 40,000, 25,000, 15,000, 10,000, 5,000 m. fl. större belopp kunna vinnas genom köp af

Teater-Premie-Obligationer

på Vexelkontoret, Skeppsbron 36, Stockholm.

Pris pr kontant 28 kronor.

Obligationerna säljas äfven på månatliga afbetalningar på följ. vilkor: En Obligation erhålles mot 13 inbetalningar af kr. 2: 60 i mån.; Två Obligationer mot 13 inbetaln. af kr. 5 i mån.; Fem Obligationer mot 16 inbetaln. af kr. 10 i mån.

Tvåne utlotningar ärligen: den 1 maj och den 1 november. Fullständig beskrifning sändes mot 10-öres porto.

Hvarje obligation skall ovillkorligen utfalla med vinst från kr. 30 till kr. 40,000.

[1511]

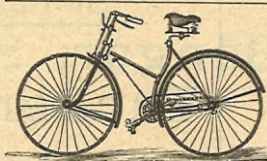
Vexelkontoret, Skeppsbron 36, Stockholm.

HÄND-VÄFAPPARATE

Denna lilla synnerligen praktiska apparat, med hvilken såväl barn som äldre kunna hopväfva hälen på söndriga strumpor och duktyger, så att de bli alldeles som nya, är lika oumbärlig i hvarje hem som symaskinen. Apparaten, som förts i marknaden af firman Percy F. Luck & Co härstädes, kostar endast 2 kr. 80 öre, portofritt sänd till landsorten. Order kunna insändas till

Iduns Uträttningsbyrå, Stockholm. [1621]

HÄND-VÄFAPPARATE



Seidel & Naumanns **Bicyklar och Tricyklar.**

I god konstruktion, solidité, elegans och lättgående öfverträffade. Öfver 200 maskiner på lager i Malmö. Illustrerad priskurant på begäran.

Driftiga agenter sökas i alla städer samt på andra större platser.

Erik Schweder & Co, Malmö.

[1662]

Generalagenter för Sverige.

(G. 13375)

RAMLOSA

Min nya priskurant öfver rikhaltiga förråd af alla slags plantskoleartiklar är nu utkommen [1851] och tillsändes franko. Helsingborg i sept. 1889.

N. P. JENSEN

EXCELSIOR-TE

Direkt fr. produktionsorten importeradt, oförfalskad KINESISKT TE med fin arom försäljes i flere utmärkta o. prisbilliga kvaliteter gen. Hrr Specerihandl. En gros lager hos Otto Dahlström & Co.

EXCELSIOR-TE

[1476]

Nilsson & Dahlbeck

Lager af **Gosskläder.**

STOCKHOLM

38 Regeringsgatan 38 [1699]

Lottsedlar, å 1 kr. st.

å följande gedigna Silfverarbeten. (Vikten cirka 30 kg. = 67 skålp.)

Kaffekanna (med afsvälingsfat)
Gräddkanna,
Sockerask,
Sockertång,
25 Kaffekoppar med fat (af Silfver),
25 Kaffeskedar,
Kaffeskedskorg,
Kaffebördskorg,
Stor Kaffebicka,
Dryckeskanna
1 par Ljusstakar för 5 ljus.

Dragning å ofvanstående pjäser kommer att försiggå den 3 april detta år.

Obs! Ett litet antal Lottsedlar finnes ännu kvar till salu hos mig och de flesta bokhandlare i riket.

C. J. JAKOBSSON,
Juvelerare & Guldsmed
SÖDERHAMN. [1508]

Ovanligt billigt!

Eleganta herr Sommarrockar pr. 1/2 duss. 13,50
Stickade Herrvästar » 9,00
Helylle Damkoftor, sorterade » 9,00
Helylle Damvästar » 7,50
Vackra Klädningslif » 7,50
Fina Sammetsschalar » 5,25
St. Vegaschalar, fyrk. o. afl. » 7,50
Barnklädnings, helylle » 3,00
Vackra Barnkoftor » 3,75
Stora Linne-borddukar » 4,50
Hellylle Servietter » 1/2 duss. 3,00
Alb. S. Jansson, L:a Drottningg. 3, Göteborg [1655]

Hänvisen till annonserna i Idun, erhållen i billigaste pris — enligt öfverenskommelse mellan Redaktionen och de flesta af Iduns annonsörer.



I hvarje välsorterad detaljaffär i Skandinavien samt i Barnängens Försäljningsmagasin, Vesterlånggatan 47, Stockholm, försäljas följande artiklar af prima kvalitet och med elegant utstyrelse:

Barnängens Liljekonvalj-Eau de Cologne, utsökt fin, uppfriskande och ren med rik, naturlig och varaktig liljekonvaljdoft.

Eau de Cologne Royale,

Eau de Cologne for Gentlemen,

Eau de Cologne Excelsior,

Eau de Cologne Concentrée, m. fl.

som genom sin friskhet, renhet och rikedom på verklig vällykt öfverträffa alla andra i handeln förekommande fabrikat i denna bransch. Särskildt kunna dessa sorter rekommenderas mot huvudvärk, däsighet, nervositet etc.

Barnängens Parfymer och Essencer

med rikaste naturlig blomdoft i smakfullt utstyrd flaskor. Stort urval.

Barnängens Balsamiska Amykos-Aseptin.

Genom sina milda, men kraftiga egenskaper är denna Aseptin ovillkorligen att föredraga framför hvarje annat preparat i denna bransch. Se vidare den beskrifning och de intyg från Nordens förnämsta läkare, hvilka åtfölja hvarje flaska! [1725]

WIRÉN & Co,

Skräddaregränd 2, Stockholm.

Försälja till billigaste priser alla sorter Höns, Kyckling, Ankor, Gäss, Kalkoner, LAX, Hummer, Ostron, Ljörom, färsk och rökt färsk Saltsjöfisk, rysk Kaviar, Elbe-Kaviar, färska och rökta Renstekar, 1:a norsk Istersill, norsk Fetsill, Delikatess-sill o. Anjovis.

OSTRON,

extra fina à 1:50 pr puss.; vid köp af minst 50 st. är priset

10 kr. pr 100. — Rekvirera pr post, telegraf, telefon.

Telegrafadr.: Wiréns, Stockholm. — Telefon 22 59 o. 396.

[1658]

Gårda Gardin-Stärkelse

att tillgå i tre färger:

Hvit, Crème (gul) och Beige (ljusbrun)

i $\frac{1}{2}$ och $\frac{1}{4}$ kilo kart. Utmärktaste och drygaste stärkelse för gardiner.

Gårda prima Ris-Stärkelse

i stora paket samt $\frac{1}{1}$, $\frac{1}{2}$ och $\frac{1}{4}$ kartonger. Erkänt bästa, drygaste och billigaste stärkelse.

Gårda Brillant-Glans-Stärkelse

i röda paket. För finare tvätt den bästa, som kan erhållas.

OBS. Efterse alltid vårt fabriksmärke och firma. Gegerfelt & Weijding, Göteborg.

Af en massa intyg från olika orter öfver fabrikatets förträfflighet anhålla vi få anföra endast följande:

Gårda Ris-Stärkelse har under sista året nästan uteslutande användts vid Kungsholms Tvättinrättning, Inedal, och har den, så väl rå som kokt, alltid gifvit ett fullt tillfredsställande resultat. Då detta fabrikat dessutom visat sig ovanligt rent, jämt och pålitligt, är det mig ett nöje att rekommendera det.

Stockholm i augusti 1887.

Aug. T. Frankenfeldt, Verkst. direktör.

Gårda Stärkelse säljes från engroslager i Stockholm af

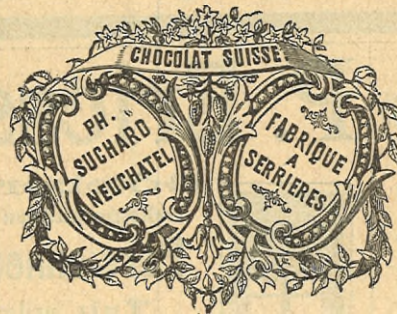
John Blomberg & Co.,

16 Lilla Nygatan 16. [1728]

Telefon 22 09.

SUCHARD.

18 Guld- och Silfvermedaljer. Suchard's Chocolad.



Fabriksmärke.

Erkänt utmärkt kvalitet. Samtliga Suchard's Chocolader äro garanterade ren Cacao och socker utan tillsats.

Suchard's Praliner, Gianduja, Noisettes, Nougatines och andra dessertchocolader rekommenderas.

Suchard's Cacaopulver,

Cacao Soluble, ett rent lösligt pulver i bleckburkar på $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$ och $\frac{1}{8}$ kilo, är drygt, välsmakande och närande. Af Suchard's Cacaopulver får man 100 koppar på $\frac{1}{2}$ kilo. [1842]

Guldmedalj vid Världsutställningen i Paris 1889.

En synnerligt rikhaltig samling handarbeten,

monogram och dräkter m. m. kan erhållas genom att från Iduns Redaktion, Stockholm, rekvirera 12 n:r af årgången 1889 af Skandinavisk Modetidning. Dessa tolf 20- à 24-sidiga nummer med 24 kolorerade omslagsplanscher ha förut kostat mer än 4 kr., men säljas nu för det oerhördt billiga priset af

endast 1 krona,

som torde insändas medels postanvisning eller i sparmärken. Härtill torde läggas 30 öre som porto, i fall paketet måste sändas postledes.

[1591]

IDUNS REDAKTION.

Hvar kan verkligt godt te erhållas?

Mina äkta teer säljas endast kontant, och då alla mellanhänder undvikits, kunna de lemnas billigare än hos någon, hvilket ock bevisats af att

omsättningen 1889 fyradubblats.

Pr efterkraf, postförskött à 1: 80, 2: 40, 2: 80, 3: 60, 4: 80 pr $\frac{1}{2}$ kilo (för 15 kronor fraktfritt).

Alex. Barclay, Göteborg.

(Nord. A.-B., Göt. 2670 x 10) [1398]

Stockholms Gasverk

försäljer:

Krossad Kaminkoks

(billigaste och renligaste fasta bränsle för kaminer) à 1: 25 pr hektoliter.

Vanlig Gasverkskoks

à 1: 05 pr hektoliter.

Hemtransport ombesörjes à 15 öre pr hl. [1661]

Sänd till Norrbro Vexelkontor, Stockholm,

denna och följande 12 månader

endast 2 kr. 60 öre eller ock 5 kr.;

så erhåller ni i förra fallet en och i senare fallet två teaterobligationer, på hvilka Ni redan nästa 1:sta maj kan vinna

40,000 kronor.

[1582]

Största urval af

Sängar, Sängkläder, Täcken och Filtar

K. M. LUNDBERGS Bosättningsmagasin

N:r 7 Storkyrkobrinken N:r 7

STOCKHOLM. [1722]

enligt överenskommelse mellan Redaktionen och de Fresta af Iduns annonsörer.

Hänvisen till annonserna i Idun, erhållen i billigaste pris —